

wroclaw.pl

EXPO Made in Wrocław

Kosmiczna przyszłość czeka już za rogiem. Zobacz ją na Expo Made in Wrocław we Wrocławskim Centrum Kongresowym. Konkurs dla studentów!

str. 10-11

ISSN: 2719-7948

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

NR 38 (104), 13-19.10.2022

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE EKOLOGICZNYM

str. 14-15

Bezpieczni w sieci

TOMASZ HOŁCZAK

Kogo uchroni tabletką z jodkiem potasu?

Co to jest jodek potasu? Jak, kiedy i po co go zażyć? Wyjaśnia prof. Marek Bolanowski, wojewódzki konsultant do spraw endokrynologii na Dolnym Śląsku.

str. 3

Możesz zlecić firmie sprzątanie grobów

We Wrocławiu działają firmy, które przed 1 listopada umyją za ciebie nagrobek, powyrywają chwasty, a nawet zapalą znicze i kupią chryzantemy.

str. 4

«Меди́чний автобус» для України

MPK Wrocław przekazał autobus z zasobami pierwszej pomocy, який потрапить до підрозділу в Енерходарі.

str. 18

BĄDŹ NA BIEŻĄCO. ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE NA WWW.WROCLAW.PL

Szanowni Państwo,

w miniony piątek w Warszawie pojawiło się ponad 2000 samorządowców. Widmo utrudnień dla naszych wspólnot lokalnych, związane z horrendalnymi wzrostami cen energii, sprawiło, że wyjazd do Warszawy wszyscy potraktowaliśmy jako konieczne upomnienie się o przyszłość samorządów, czyli przyszłość nas wszystkich – mieszkańców.

Słyszymy już o pierwszych rządowych propozycjach, zamrażających cenę za kilowatogodzinę energii elektrycznej dla samorządów na blisko 800 zł. Na razie jednak traktujemy je jak zapowiedzi, oczekując ich konkretyzacji. Wciąż np. nie wiadomo, których działań samorządu dotyczyłoby to zamrożenie. Jesteśmy gotowi na aktywne uczestnictwo w przygotowywaniu rozwiązań

w tym zakresie. Sam traktuję je priorytetowo, myśląc już o przyszłorocznym budżecie Wrocławia, jak Państwo wiedzą drenowanym przez kolejne spadki dochodów.

Ten tydzień to także czas, w którym intensywniej myślimy o naszym partnerskim Lwowie i wszystkich mieszkańcach Ukrainy. Seria rosyjskich ataków na tzw. infrastrukturę krytyczną, która w tym wypadku oznacza zakłady produkcji energii, sprawiła, że Lwów spowiły ciemności. Podczas forum w Karpaczu widziałem się z merem Lwowa Andrijem Sadowym. Rozmawialiśmy o potrzebie światowych inwestycji, które pozwolą jak najszybciej przywrócić rozwój naszego wschodniego sąsiada na ścieżkę sprzed pełnoskalowej rosyjskiej inwazji w lutym bieżącego roku. Silna i niezależna Ukraina, silne i niezależne społeczeństwa

w ogóle, myślące w kategoriach dobra wspólnego, są gwarantem pokoju na świecie. Dlatego cieszę się z tegorocznej Pokojowej Nagrody Nobla. Obok organizacji zaangażowanych w walkę o prawa człowieka w Białorusi i Ukrainie, otrzymała ją także zdelegalizowane już w Rosji stowarzyszenie „Memoriał”. W czerwcu tego roku jego przedstawiciele odebrali we Wrocławiu nagrodę Jana Nowaka-Jeziorańskiego. Stowarzyszenie przez lata dbało o pamięć historyczną w Rosji, także o ofiarach jej opresyjnych i dyktatorskich rządów. Ta pamięć będzie współczesnym Rosjanom przez kolejne lata bardzo potrzebna.

Jacek Sutryk
 prezydent Wrocławia

POGODA

						
PT. 14.10	SOB. 15.10	ND. 16.10	PN. 17.10	WT. 18.10	ŚR. 19.10	CZW. 20.10
16°C	16°C	20°C	21°C	18°C	14°C	13°C

CHŁOPAKI Z PONTONU WALCZYLI NA ŻYWO Z WIELKĄ WODĄ 25 LAT TEMU

„Halo Wrocław! Szukamy chłopaków, którzy latem 1997 wiosłowali po ul. Świdnickiej po ul. granatowym pontonie” – taki apel na portalu www.wroclaw.pl umieściliśmy pod jednym z najbardziej znanych powodziowych zdjęć Wrocławia. Na odzew długo nie czekaliśmy, bo rozpoznaliśmy ich znajomi. „Chłopakami z pontonu” okazali się bracia: Marcin i Marek Drobczyńscy. Obaj są teraz po czterdziestce i pracują jako kierownicy ciężarówek. Tego dnia, gdy kolega Jacek pożyczył im ponton, a potem zrobił zdjęcie, jak pływają po Świdnickiej, Marcin rano wracał z klubu Kolor z pl. Nowy Targ. Zobaczył, jak woda wylewa się z fosy i popędził po Marka na Nowy Dwór, gdzie tam wtedy mieszkali. Razem ruszyli do centrum i sypali worki z piaskiem na Ostrowie Tumskim, broniąc go przed zalaniem. Teraz oglądają serial „Wielka woda” na Netflixie i wspominają historię, w której brali udział.

8 godzin na zażycie tabletek z jodkiem

Co to jest jodek potasu? Jak, kiedy i po co go zażyć? I dlaczego nie powinny go przyjmować osoby po 60. roku życia – prof. Marka Bolanowskiego, wojewódzkiego konsultanta do spraw endokrynologii na Dolnym Śląsku, pyta Robert Migdał.

„Każdy Polak ma otrzymać tabletki z jodkiem potasu w momencie zagrożenia radioaktywne- go na terenie naszego kraju. Jego zażycie ma nas ochronić przed ewentualnym zachorowaniem, w przyszłości, na raka tarczycy” – taką informację otrzymujemy od kilkunastu dni od rządzących. Jodek potasu – co to jest?

Jest to sól, którą podajemy np. pacjentom z niedoborem jodu. Jodek potasu jest bezpieczny – podawany jest nawet kobietom w ciąży.

Ale to są dawki tysięcy razy mniejsze niż te, jakie stosuje się w celu zabezpieczenia tarczycy przed nieprawidłowościami wynikającymi z promieniowania, jeśli by doszło do jakiejś awarii, uszkodzenia reaktora atomowego...

To prawda. Jeśli – w momencie zagrożenia – różne izotopy przedostałyby się do powietrza i taka chmura radioaktywna, z tym jodem radioaktywnym, doszłaby do nas, wtedy osoby, które byłyby narażone na ekspozycję tym jodem radioaktywnym – jeżeli nie zostaną odpowiednio zabezpieczone – będą zagrożone wystąpieniem raka tarczycy. W przyszłości, oczywiście...

I dlatego warto wtedy, profilaktycznie, tylko w tej konkretnej sytuacji, przyjmując odpowiednią, dużą dawkę jodku potasu.

Światowa Organizacja Zdrowia i nasze Polskie Towarzystwo En-

dokrynologiczne zalecają przyjmowanie dużej dawki stabilnego jodu od 24 godzin przed spodziewaną ekspozycją do powiedzmy 8 godzin po ekspozycji, żeby zabezpieczyć się przed niekorzystnym wpływem izotopu promieniotwórczego na tarczycę w aspekcie ochrony przed rakiem tarczycy.

Wszyscy powinni go zażyć?

W tym przypadku im młodsza jest osoba, tym bardziej jest zagrożona. Dlatego dzieci, młodzież, kobiety w ciąży koniecznie powinni przyjąć jodek potasu w sytuacji zagrożenia. W niektórych zaleceniach zagranicznych – naukowych – nie rekomenduje się podawania jodku potasu osobom po czterdziestce, a już osoby powyżej 60. roku życia nie są kwalifikowane do tej profilaktyki.

Dlaczego?

Bo osoby po 60. roku życia mogą mieć różne inne stany chorobowe i np. taki jod podany starszej osobie, w dużej dawce, może wywołać nadczynność tarczycy, która z kolei może spowodować migotanie przedsionków i groźne dla życia powikłania tego migotania.

Tę dawkę, konieczną do zażycia w razie promieniowania, można kupić w aptece?

Apteki raczej nie prowadzą sprzedaży na co dzień jodku potasu w takim stężeniu. Poza tym, po co go kupować, skoro jodek będzie

Prof. Marek Bolanowski, szef Kliniki Endokrynologii, Diabetologii i Leczenia Izotopami Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego we Wrocławiu

dostępny bezpłatnie – w chwili zagrożenia – w specjalnych punktach w mieście – w szkołach.

Są jakieś przeciwwskazania do stosowania jodku potasu?

Nie powinny go przyjmować osoby, które mają nadczynność tarczycy, ale też osoby, które mają np. choroby dermatologiczne – zapalenie skóry, pęcherze na skórze, zapalenie naczyń. No i oczywiście osoby, które są uczulone na jodek potasu. Dlatego warto skonsultować ze swoim lekarzem rodzinnym – dużo wcześniej – czy

korzyści z zażycia jodku potasu będą większe niż ewentualne ryzyko zagrożeń.

Po wystąpieniu skażenia należy przyjąć jednorazowo:

noworodki – 12,5 mg, tj. 1/4 tabl,
dzieci od 1. miesiąca do 3 lat – 25 mg, tj. 1/2 tabl,
dzieci od 3 do 12 lat – 50 mg, czyli 1 tabl,
dzieci powyżej 12 lat i dorośli, kobiety w ciąży i karmiące – 100 mg, tj. 2 tabl.

W środy i czwartki radni dla wrocławian

Przez półtorej godziny dwa razy w tygodniu członkowie Rady Miejskiej Wrocławia są do dyspozycji mieszkańców w trybie stacjonarnym. Wystarczy sprawdzić w harmonogramie, kiedy dyżuruje interesujący nas radny i przyjść do niego do Sukiennic.

Anna Aleksandrowicz

Dwoje z nich: Ewa Wolak i Piotr Uhle dyżuruje w najbliższym tygodniu w Sukiennicach 9 w godz. 15-16.30. Wiceprzewodnicząca RMW – w czwartek 13.10 w pok. 204, a radny – w środę 19.10 w pok. 205.

Rada Miejska Wrocławia przypomina o wznowieniu dyżurów radnych i wiceprzewodniczących Rady Miejskiej Wrocławia w postaci spotkania w biurze RMW. – Jesteśmy do państwa dyspozycji, gotowi zaangażować się w nurtu-

jące państwa kwestie dotyczące poprawienia czy usprawnienia jakości życia w naszym mieście – deklaruje Sergiusz Kmiecik, przewodniczący RMW.

Przewodniczący nie ma ustalonych dyżurów, ale jeśli ktoś miałby ochotę się z nim spotkać, może się umówić, dzwoniąc od pon. do pt. w godz. 7.45-15.45 do sekretariatu biura RMW pod nr. tel. 71 777 83 05. Harmonogram dyżurów może ulec zmianie. Aktualny znajduje się na:

**► wroc.city/
DyżuryRadnych2022**

Chcąc porozmawiać z radnym, trzeba pójść nie na sesję, lecz na jego dyżur

Zapłać za ferie bonem turystycznym

Do końca marca 2023 został przedłużony termin ważności bonu turystycznego. Kto go jeszcze nie wykorzystał, będzie mógł zapłacić za ferie zimowe, które na Dolnym Śląsku potrważają od 13 do 26.02.2023 r. W województwie dolnośląskim do tej pory aktywowano 272 tys. na 322 tys. przyznanych bonów. Bonem można zapłacić za wycieczkę, pobyt w hotelu, pensjonacie czy gospodarstwie agroturystycznym. W całym kraju rodzice mogą dokonać płatności bonem u ponad 31 tys. podmiotów turystycznych, w woj. dolnośląskim – u 2450. Wysokość bonu to 500 zł na każde dziecko, a dziecko z orzeczoną niepełnosprawnością dostanie drugi bon też o wartości 500 zł, czyli łącznie 1000 zł.

Wnioski o dopłatę 40+ od października

Wrocławianie, którzy kwaterują u siebie uchodźców wojennych, mogą składać wnioski o dopłatę 40 zł na dzień za nocleg i wyżywienie swoich gości. Od października dokumenty w tej sprawie przyjmuje: ■ Centrum Obsługi Mieszkańca przy ul. Namyśłowskiej 8 (budynek Grafit) – od pon. do pt. w godz. 7.30-15 z wyjątkiem czw. – w godz. 7.30-16 i ■ Biuro Obsługi Klienta nr 7 ZZK przy ul. Papierniczej 9-11 (od pon. do pt. w godz. 8-14). Elektronicznie można tego dokonać za pośrednictwem miejskiej skrzynki ePUAP: poprzez osobisty profil zaufany. Adres skrytki UMW na ePUAP: /umwroclaw/SkrytkaESP.

Podwójna emerytura

Podwójna emerytura jest przewidziana dla osób, które pracowały za granicą, zarejestrowane w KRUS lub były pracownikami służb mundurowych. Przed złożeniem wniosku warto zasięgnąć informacji od pon. do pt. w godz. 7-18 pod nr. tel. 22 560 16 00 lub zadać pytanie: e-mailem: cot@zus.pl.

Nie masz jak posprzątać grobu? Możesz to zlecić

Jesteś zabiegany, na twojej głowie dom, praca, dzieci, a tu zbliża się Wszystkich Świętych i trzeba jeszcze posprzątać groby najbliższych na cmentarzu. Jest na to rada. We Wrocławiu działają firmy, które przed 1 listopada umyją za ciebie nagrobek, powyrywają chwasty dookoła, a nawet zapalą znicze i kupią chryzantemy.

Robert Migdał

Firmy specjalizujące się w sprzątaniu grobów we Wrocławiu przeżywają teraz prawdziwe obłożenie zamówień.

– Świadczymy nasze usługi cały rok, ale czas przed 1 listopada to gorący okres. Mamy naprawdę mnóstwo zleceń – przyznaje Katarzyna Tomkała z firmy cmentarium.pl.

– Zlecenia, żeby posprzątać grób, aby był uporządkowany na 1 listopada, dostajemy już we wrześniu. Najwięcej ich jednak pojawia się teraz, w październiku – dodaje Arkadiusz Grochal z firmy sprzataniegrobów.pl.

Młodszy i starsi

Z prośbą o pomoc w zadbanie o nagrobki najbliższych zgłaszają się wrocławianie, którzy są mocno zapracowani. Nie mają po prostu czasu, żeby w codziennym kołowrotku zająć sami pojechać na cmentarz. Ale też osoby starsze, bo niektórym z nich brak już siły na sprzątanie grobów najbliższych. Czasem są to również zupełnie młodzi ludzie, którzy jednak wyjechali do pracy za granicę, tam mieszkają, ale nie

Jeśli ktoś ma czas i siły, może oczywiście posprzątać groby najbliższych sam. Ale może też zamówić taką usługę

chcą, żeby groby ich rodziców czy dziadków stały zaniedbane.

Zamówienie e-mailem

W wielu firmach sprzątających groby schemat działania wygląda podobnie: można zamówić usługę (najczęściej e-mailowo podać konkretnie, czego oczekujemy – np. sprzątanie z myciem, kupienie kwiatów, zniczy), potem podać dokładny namiar na grób, o który trzeba zadbać, zapłacić (najwygodniej przelewem) i ustalić termin wykonania usługi.

Firma sprzątająca jedzie na cmentarz – robi zdjęcia nagrobka przed usługą i po usłudze, które wysyła klientowi na e-maila. – U nas na przykład usługa podstawowa obejmuje mycie grobu, sprzątanie wokół grobu, usunięcie starych kwiatów i zniczy, zapalenie dwóch małych zniczy. Dokumentacja fotograficzna w postaci dwóch zdjęć – przed, jak i po realizacji

Można też zamówić usługi dodatkowe. Porządkowanie grobu po Wszystkich Świętych kosztuje ok. 70 zł.

usługi – przesłana jest za pomocą poczty e-mail – informuje Adrian Szczęsny z firmy ZadbaneNagrobki.pl.

Ile to kosztuje?

Oto orientacyjne ceny sprzątania grobów dla Wrocławia zebrane od firm działających na terenie miasta.

Nagrobek pojedynczy – 69 zł, podwójny – 78 zł; grobowiec rodzinny – 88 zł, z kryptą – 120 zł; dodatkowy mały/średni znicz – 10/15 zł, bukiet kwiatów – 59 zł, obsypanie otoczenia grobu białym/grafitowym grysem 20/25 kg – 95/105 zł; czyszczenie i odmalowanie krzyża (groby ziemne) – 180 zł; bukiet sztucznych/żywych kwiatów – 67/75 zł, chryzantema w doniczce mała/duża – 48/60 zł.

Większość firm sprzątających groby świadczy usługi nie tylko przed 1 listopada, ale i przez cały rok (im dłuższy wykupiony okres opieki nad grobem, tym ceny są niższe).

Jarmark Bożonarodzeniowy w Rynku już od 18.11

Gorąca czekolada, grzane wino, przysmaki z całego świata. Jarmark Bożonarodzeniowy we Wrocławiu po raz 15. stanie w centrum miasta. Sprzedawcy mogą już teraz rezerwować kramy.

Robert Migdał

Stragany ze świątecznymi przysmakami, bombkami, rękodziełem zostaną rozstawione wokół Rynku, na ulicach – Świdnickiej i Oławskiej oraz na pl. Solnym.

Tradycyjny jarmark to jedna z największych atrakcji Wrocławia. Co roku odwiedza go tysiące turystów z Polski i z zagranicy. W wielu serwisach turystycznych wrocławski jarmark uznawany jest za jeden z najpiękniejszych w Europie Wschodniej.

Organizatorzy wydarzenia zapraszają już turystów do odwiedzenia imprezy oraz sprzedawców do zgłaszania się i rezerwowania

straganów, których będzie ok. 200. Informują też, jaki asortyment towarów jest preferowany:

Artykuły przemysłowe i rękodzieło – ozdoby świąteczne (w tym ozdoby choinkowe), artystyczne wyroby własne, świąteczne artykuły prezentowe, ceramika, biżuteria, mydła i kosmetyki naturalne, ręcznie szyte zabawki z naturalnych materiałów, wyroby regionalne (w tym góralskie), kubki pamiątkowe z nadrukiem, pamiątki, wyroby ze szkła, świece, metaloplastyka.

Artykuły spożywcze – regionalne sery i wędliny, pieczywo i wypieki, konfitury, miody, nalewki, wyroby czekoladowe i słodczyce,

zioła i przyprawy, kawy i herbaty, produkty naturalne i wegańskie.

Stoiska na jarmarku będą czynne codziennie w godz. 10–21. Zgłoszenia chętnych do prowadzenia handlu są przyjmowane do wyyczerpania miejsc. Cena za wynajem zależy od miejsca, w którym zlokalizowane jest stoisko.

Na Rynku tradycyjnie znajdziemy takie atrakcje dla dzieci, jak: Bajkowy Lasek, w którym można posłuchać bajek, Świąteczny Wiatrak i karuzela.

Na pl. Solnym stanie bajkowy domek, a w nim znajdzie się grzane wino i ciepłe dania. Domek będzie miał wieżę zegarową i taras.

Jarmark rozpocznie się 18.11 i potrwa do 31.12 wraz z sylwestrem

Pierwszy sklep społeczny powstaje we Wrocławiu

Jedzenie i chemię gospodarczą będzie tu można kupić taniej o 50-70 procent niż w zwykłych sklepach. Za chwilę zrobimy zakupy w pierwszym w naszym mieście sklepie społecznym, który otworzy się pod koniec października lub na początku listopada przy pl. Legionów 17. Kto będzie mógł w nim kupować i na jakich zasadach?

Robert Migdał

Pierwsze sklepy społeczne powstały w Wiedniu: w stolicy Austrii jest ich 12. W Polsce też już działają – najbliższą nas, w Legnicy. I sprawdzają się fantastycznie. – To nie są zwykłe sklepy, to są wyjątkowe miejsca – zapewnia Agata Gwadera-Urlep, radna miejska Wrocławia, która razem z Martą Kozłowską, też radną, napisała interpelację w sprawie powstania sklepu społecznego w stolicy Dolnego Śląska.

Na pomoc potrzebującym

Sklep społeczny przy pl. Legionów 17 będzie działał w formule półzamkniętej – nie będzie można wejść do niego, ot tak, z ulicy i zrobić sobie zakupy.

– Po pierwsze, otwierając taki sklep, pomagamy ludziom wyjść z ubóstwa. To są sklepy przeznaczone dla osób z małymi dochodami. Po drugie – w sklepie społecznym we Wrocławiu będą mogły robić zakupy rodziny wielodzietne, które sprawują tzw. pieczę zastępczą nad dziećmi, które przyjęły pod opiekę do swoich rodzin. To z pewnością odciążą ich domowe budżety – tłumaczy Agata Gwadera-Urlep. I dodaje: – Sklep

Zysk będzie przekazywany na cele społeczne: na działalność sklepu i na wsparcie rodzin zastępczych

będzie też dostępny dla seniorów, weteranów misji pokojowych ONZ i dzieci – ofiar Holokaustu. Pakiet dostępności będzie rozwijany i – jeśli pomysł się sprawdzi – planowany jest kolejny sklep. Wiele jednak zależy od możliwości zaopatrzeniowych, bo należy pamiętać, że duża pomoc kierowana jest teraz do Ukrainy.

Potrzebna specjalna karta

Jak będzie wyglądało robienie zakupów w sklepie społecznym? Tak jak w innym, zwykłym markecie. Towary będą na półkach, będzie kasa fiskalna – będzie można płacić kartą lub gotówką. Różnice są dwie. Po pierwsze – ceny będą bardzo niskie. Po drugie – żeby

zrobić w sklepie zakupy, trzeba będzie mieć specjalną kartę. Żeby ją otrzymać w sklepie, trzeba będzie przynieść z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej specjalne zaświadczenie, że sytuacja finansowa, w jakiej się znaleźliśmy, pozwala nam na robienie zakupów w sklepie społecznym. Karta zostanie wydana od ręki.

Zakupy za 100 złotych

W sklepie będzie można jednorazowo zrobić zakupy tylko za sto złotych. – Żeby towar zakupiony w sklepie nie trafiał do drugiego obiegu – np. ktoś pójdzie, zrobi zakupy w sklepie socjalnym taniej, a potem na wolnym rynku sprzeda drożej – mówi radna. – Za te 100 złotych jednorazowo nie będzie można kupić np. samego oleju lub cukru: będzie wymóg robienia zwykłych zakupów, żeby ludzie kupowali tylko produkty, które im są potrzebne do codziennego funkcjonowania: trochę masła, mleko, chleb, wędliny... – wyjaśnia.

O ile towary będą tańsze?

– Kiedy byłam na otwarciu sklepu społecznego w Legnicy, półtora roku temu, to np. zupki instant kosztowały 50 groszy, kilogram owoców lub warzyw – złotówkę, a parówki były o 75 procent tańsze. To bardzo dużo – mówi Gwadera-Urlep. W sklepie kupimy kawę, herbatę, ale nie będzie w sprzedaży papierosów i alkoholu. Będą natomiast różnorodne artykuły spożywcze, chemia gospodarcza czy jedzenie dla zwierząt. Sklep będzie prowadziło Wrocławskie Forum Kobiet, przy wsparciu fundacji ESPA.

Asystenci międzykulturowi wspierają uczniów

Pomagają w lekcjach, tłumaczą na język ukraiński zadania domowe, zachęcają uczniów z Ukrainy do aktywnego udziału w życiu szkoły – mowa o asystentach międzykulturowych, którzy, w ramach współpracy Wrocławia z UNICEF-em, wspierają dzieci uchodźców.

Redakcja

Asystent międzykulturowy to osoba, która jest ogromnym wsparciem dla uczniów z zagranicy – szczególnie tych, którzy nie znają jeszcze języka polskiego. Pomagają także nauczycielom w komunikowaniu się z młodzieżą, ale i z rodzicami, którzy przychodzą z pytaniami, dotyczącymi funkcjonowania szkoły czy polskiej oświaty.

– Zatrudniając takie osoby, chcemy wesprzeć młodzież z Ukrainy. Pomóc jej odnaleźć się w nowej rzeczywistości oraz sprawić, by nauka w języku polskim była dla nich jak najbardziej komforto-

wa – wyjaśnia Marcin Miedziński z Departamentu Edukacji UM we Wrocławiu. – Przy zatrudnianiu asystentów preferowane jest wykształcenie pedagogiczne, ale nie jest ono wymagane. Ważne, by taka osoba w stopniu komunikatywnym posługiwała się językiem polskim i ukraińskim – dodaje.

Co ważne, asystent międzykulturowy nie prowadzi lekcji, ale w trakcie zajęć na bieżąco tłumaczy i wyjaśnia niezrozumiałe dla obcokrajowców zagadnienia. – Przede wszystkim zachęcamy uczniów, by nie bali się mówić i odpowiadać na zadane przez nauczyciela pytania. Nawet jeżeli nie powiedzą poprawnie po

polsku. Ważne, żeby się zgłaszali, bo wiedzę naprawdę mają sporą – podkreśla Olha Kovalenko, asystentka międzykulturowa w VII Liceum Ogólnokształcącym przy ul. Kruczej we Wrocławiu. – A co nas bardzo cieszy, z tygodnia na tydzień, te osoby są coraz bardziej odważne i aktywne. Chętniej angażują się też w życie klasy czy szkoły.

We wrocławskich szkołach uczy się blisko 10 tys. ukraińskich uczniów. Urząd Miejski w ramach współpracy z UNICEF-em planuje zatrudnić (do grudnia) ponad 100 asystentów międzykulturowych, zarówno w szkołach podstawowych, jak i ponadpodstawowych.

Większość asystentów już pracuje we wrocławskich szkołach

Rozwinęli zielone maty na nowej trasie tramwajowej

Przed kim rozwija się czerwone dywany? Przed królami i celebrytami. A zielone? Przed wrocławskimi niebieskimi tramwajami! Na nowym torowisku prowadzącym na Popowice wykonawcy ułożyli zielone maty.

Blążej Organisty

Rozwijanie rołek z trawą to widok znany przede wszystkim z boisk piłkarskich lub kortów tenisowych. Nieporównywalnie rzadziej zielone maty układa się na torowiskach. A jednak tak się dzieje na nowej trasie tramwajowej przez Popowice.

Rozchodnik między szynami

Torowisko będzie zielone na dwukilometrowym odcinku wzdłuż ulic Popowickiej i Starogrobłowej. Pomiędzy szynami ułożą się rozchodnik – bylina z rodziny gruboszowatych, której przedstawiciele charakteryzują się grubymi, mięsistymi liśćmi. Dzięki nim są w stanie przetrwać długie okresy susz i upałów. – Tramwaje, które będą jechały na Popowice, poruszać się będą po torowisku ułożonym na zielonym dywanie. Specjalny substrat roślin rozchodnikowych będzie stanowił warstwę wykończenia zielonego torowiska. To bardzo istotne, ponieważ te rośliny są

Zielone maty zostały już rozwinięte wzdłuż ulic Popowickiej i Starogrobłowej. Tej niecodziennej sytuacji przyjrzało się oko kamery Wrocław TV

odporne na czynniki zewnętrzne. Trawnik w tym miejscu mógłby nie przetrwać albo musiałby być intensywnie pielęgnowany – tłumaczy Bartosz Nowak z Wrocławskich Inwestycji.

Rozchodnik jest rośliną bardziej wytrzymałą, stąd też układane są maty ze specjalnie wyselekcjonowanych roślin.

Wielka inwestycja MPK

Trasa tramwajowa, która połączy centrum z Popowicami, jest bez

wątpienia jedną z kilku najważniejszych inwestycji realizowanych obecnie we Wrocławiu. Czekają na nią nie tylko pasażerowie MPK, ale także rowerzyści i kierowcy. Przypomnijmy, że budowana trasa przez Popowice połączy istniejące torowiska przy mostach Mieszczzańskich i ul. Milenijnej. Na dystansie czterech kilometrów przebiegnie przez ulice: Dmowskiego, Długą, Starogrobłową i Popowicką. Pierwsze tramwaje pojedą nią w 2023 roku. Warto zaznaczyć, że ważną częścią inwestycji jest przebudowa skrzyżowania ulic Dmow-

skiego, Jagiełły i Mieszczzańskiej. Po zmianach będzie można wyjechać z ulicy Mieszczzańskiej we wszystkich kierunkach. To ważne w kontekście budowy nowych

mieszkań i przybywania mieszkańców w tamtej okolicy. Całkowity koszt inwestycji, współfinansowanej z Unii Europejskiej, to około 222 mln zł.

Zobacz, jak powstaje zielone torowisko

Dwa razy okrążyli już Ziemię, bo w kółko kręcą

Trwa druga edycja rywalizacji rowerowej „W kółko kręcę”. Przez dwa miesiące mieszkańcy, którzy wybiorą rower jako swój główny środek transportu po Wrocławiu, będą rywalizować o nagrody. Już po niecałych dwóch tygodniach akcji suma kilometrów przejechanych przez uczestników to ponad dwukrotne okrążenie Ziemi!

W aplikacji uczestnicy zbierają punkty za przejechane kilometry

Paulina Czarnota

„W kółko kręcę” to rowerowa rywalizacja skierowana do osób pracujących, studentów, uczniów szkół ponadpodstawowych i seniorów. Ma promować rower jako całoroczny środek transportu po Wrocławiu. W tym roku akcja rozpoczęła się 1 października i potrwa do 30 listopada.

Udział w rywalizacji może wziąć każdy, wystarczy pobrać na telefon bezpłatną aplikację mobilną „W kółko kręcę” (do pobrania na stronie wolkokreca.pl i na ios appstore). Następnie należy się zarejestrować i wybrać miejsce startu oraz cel dojazdów (szkołę, uczelnię

lub miejsce pracy). Jeśli nie znajdziemy na liście wybranego punktu, można wysłać prośbę o jego dodanie na adres wolkokreca(at)prosolvers.pl.

Do akcji można dołączyć w dowolnym momencie, jeden uczestnik może wygrać więcej niż jedną nagrodę. W aplikacji uczestnicy zbierają punkty za przejechane kilometry (przykładowo: 50 pkt za każde pięć dni regularnej jazdy o minimalnej długości 1,5 km, 50 pkt za każdy przejazd o dł. min. 1,5 km na trasie miejsce zamieszkania – praca/szkoła/uczelnia, 10 pkt. za skuteczne zaproszenie kogoś do rywalizacji, 1 pkt za każdy przejechany rowerem kilometr).

– Widzimy, że kampania w porównaniu do pierwszej edycji w roku 2020 cieszy się większym zainteresowaniem wrocławian. Już w drugim tygodniu akcji suma kilometrów przejechanych przez uczestników to ponad dwukrotne okrążenie Ziemi! Mieszkańcy biorą aktywny udział w akcji i liczymy na to, że kolejne osoby dołączą do rywalizacji – zachęca Ula Jagielnicka z Zespołu ds. Mobilności Aktywnej Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Od 1 do 11.10 zarejestrowało się już 1508 użytkowników, łącznie przejechali 84377 km.

➤ Więcej na: wolkokreca.pl

Trwa wielki remont esplanady na Manhattanie

Po rozbiórce starej esplanady rozpoczęły się prace przy wzmacnianiu konstrukcji stropu pod pawilonem Diagnostyki. Na czas remontu ruch pieszy i rowerowy został skierowany na chodnik wzdłuż jezdni. Skomplikowany charakter prac nieco przedłużył odbudowę, aktualny termin ukończenia esplanady to wiosna 2023 r.

Paulina Czarnota

Ze względu na zły stan techniczny esplanada na Manhattanie przy pl. Grunwaldzkim została rozebrana, a teraz trwają prace nad jej odtworzeniem.

Prace rozbiórkowe podzielono na trzy etapy, tak, aby umożliwić dostęp do części lokali usługowych górą esplanady. Lokale funkcjonują nieprzerwanie od momentu rozpoczęcia remontu.

Prace znów ruszyły

Rozbiórka konstrukcji, wylewanie i zabijanie słupów podporowych, osadzanie ścianek i betonowanie konstrukcji były realizowane zgodnie z harmonogramem. – Niestety, następujące pomiędzy realizacją poszczególnych robót przerwy, konieczne dla wykonania zmian w projekcie i realizację robót dodatkowych – jak budowa zupełnie nowych podpór czy toczące się obecnie wzmacnianie stropu pod Diagnostyką – wpłynęły na końcowy termin zadania – wyjaśnia Ewa Mazur z Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu.

Dlatego skomplikowany charakter prac wydłużył termin odbudo-

Prace przy odbudowie esplanady na pl. Grunwaldzkim ruszyły pełną parą, trwa betonowanie konstrukcji

wy całej esplanady. Jeśli nic nie stanie już na przeszkodzie, to inwestycja zakończy się wiosną 2023 r.

Esplanada zostanie odbudowana w identycznym kształcie z wyjątkiem schodów, które zostaną dostosowane dla osób z niepełnosprawnościami.

Dlaczego opóźnienia?

Rozbiórki ujawniły szereg problemów nieujętych w projekcie, czyli niemożliwych do stwierdzenia „gołym okiem”, przed wykonaniem prac odkrywkowych. – Na końcowy termin odbudowy esplanady mają wpływ czynniki zewnętrzne: inflacja, gwał-

towny wzrost cen paliw, energii i materiałów budowlanych. Wojna w Ukrainie spowodowała nagły i gwałtowny odpływ pracowników z firm wykonawczych i podwykonawczych, nałożone embarga i stan wojny bardzo pogorszyły również dostępność konkretnych surowców, takich jak chociażby stal – tłumaczy Ewa Mazur ze

ZDiUM. – W pierwszym półroczu wiele z surowców pozostawała niedostępna bądź czas oczekiwania na produkcję i dostawę wynosił pół roku lub rok. Wahania na rynkach walutowych oraz niestabilne ceny rOPY też nie pomagają w utrzymaniu płynności robót na toczących się budowach – dodaje.

Inwestycję prowadzą wspólnie Spółdzielnia Mieszkaniowa Piast i ZDiUM. Wykonawcą jest konsorcjum firm PBW INŻYNIERIA i DROMOSTTOR POLSKA. Zadanie zostało wycenione na 8,6 mln zł, ale przez wspomniane wcześniej czynniki zewnętrzne, ta kwota wzrosła – ostateczną poznamy po podpisaniu aneksu do umowy.

Przypomnijmy, że sedesowce są jedną z ikon współczesnego Wrocławia. Kompleks sześciu budynków zaprojektowanych przez Jadwigę Grabowską-Hawrylak wybudowano w pierwszej połowie lat 70. ubiegłego wieku. Łącznie znajduje się w nich 486 mieszkań, a wieżowce otacza esplanada. Projekt osiedla powstawał w latach 1967–1970 (w Miastoprojekcie Wrocław), a budowa przypadła na lata 1970–1973. Budynki powstawały kolejno: od mostu Grunwaldzkiego w stronę ul. Marii Skłodowskiej-Curie.

Kolejne kamienice zostaną ocieplone

Ponad 6,2 mln złotych wyda spółka Wrocławskie Mieszkania na podłączenie do sieci ciepłowniczej 6 budynków.

Paulina Czarnota

W kamienicach przy ul. Opolskiej 53, 55, 99, Kleczkowskiej 6 i 34 oraz Kraszewskiego 26 prace rozpoczną się jeszcze w październiku, a ciepło popłynie w przyszłym roku. Roboty obejmą: wydzielenie pomieszczeń węzła, rozrowadzenie instalacji ciepłej wody użytkowej i centralnego ogrzewania. Dodatkowo w budynkach przy ul. Kraszewskiego zostaną wymienione okna na klatkach schodowych, docieplone zostaną poddasza oraz wyremontowane poszycie dachowe.

Na ten rok spółka ma zakontraktowane prace związane ze zmianą ogrzewania na łączną

kwotę 24 mln zł. Jeszcze w tym roku ciepło z sieci popłynie do budynków przy ul. Hubskiej 35 i 37, Gajowej 25, Wesolej 8 i Grunwaldzkiej 7.

Wrocławskie Mieszkania wymienią ogrzewanie sukcesywnie. – W 13 budynkach wymieniliśmy ogrzewanie na elektryczne, w kolejnych 5 zamontowane zostały kotły gazowe. Od 2020 roku spółka przyłączyła do sieci 42 budynki, w 10 wprowadzono ogrzewanie gazowe. Na ten rok zaplanowano wymianę ogrzewania w 334 lokalach znajdujących się w 34 budynkach – wylicza Katarzyna Galewska, rzeczniczka prasowa Wrocławskich Mieszkań.

W budynku przy ul. Kraszewskiego 26 wymienione zostaną też okna

Rzeźba Hasiora już po remoncie

Żelbetonowa, oryginalna konstrukcja autorstwa Władysława Hasiora stoi przed budynkiem Muzeum Architektury we Wrocławiu. Obiekt od lat wymagał renowacji i zabezpieczenia przed degradacją. Wiosną prace rozpoczęli specjaliści z Pracowni Konserwacji Zabytków Piotra Pelca. Efekt można już podziwiać.

Rzeźba Hasiora składa się z czterech nieforemnych, żelbetonowych brył na ceglanym postumencie. Przed Muzeum Architektury stoi od początku lat 70. Konserwatorzy starali się zachować oznaki upływającego czasu. Bryły zostały uzupełnione jedynie o elementy, które odpadły od nich i które przechowano w muzealnych magazynach.

Mają 1,5 mln gości, ale muszą szukać oszczędności

Aquapark przy ul. Borowskiej działa od 2008 r. Ciągłe się zmienia i rozrasta, przybywa atrakcji i gości. W tym roku odwiedziło go już 1,5 mln klientów. Tym jubileuszowym okazał się Andrzej Mitura, który wybrał się na basen 28 września. Niestety, także i tu podwyżki cen energii dają się we znaki. Co zrobi spółka, by utrzymać ceny biletów?

Agata Zięba

Choć czas pandemii ograniczył liczbę odwiedzających, rok 2022 okazał się dla aquaparku rekordowy. We wrześniu odwiedził go półtoramilionowy gość. Okazał się nim wrocławski emeryt Andrzej Mitura. Jest mieszkańcem Krzyków i częstym gościem na basenie. Czasem przychodzi z wnuczkami. – Basen sportowy to moje miejsce, ale nie mogę powiedzieć, ile przepływam długości – mój kardiolog nie może tego usłyszeć. Najczęściej kupuję karnet VIP i staram się przychodzić rano lub w ciągu dnia – wtedy jest niewiele osób. Dziś wyjątkowo się spóźniłem. To bardzo opłaczalne spóźnienie – cieszył się 28 września Andrzej Mitura. Szczęśliwiec otrzymał roczny karnet VIP.

Nowe sauny i kolejne baseny

Na Borowskiej, na basenach rekreacyjnych, sportowych, w strefie saun czy fitness, jednocześnie może przebywać do 4 tys. osób. W sierpniu obiekt odwiedziło łącznie ponad 200 tysięcy osób. Teraz, choć wakacje się skończyły, ruch wcale nie jest mniejszy. Aquapark można odwiedzać coraz liczniej dzięki prowadzonym ciągle rozbudowom. W 2020 r. od-

Grzegorz Kaliszczak wręczył roczny karnet VIP Andrzejowi Miturze, który był 1,5-mln gościem w 2022 roku

dano do użytku dwa nowe baseny zewnętrzne o łącznej pow. 700 mkw. W 2022 powstała nowa wioska saunowa. Znajduje się w niej 6 saun, strefa gastronomiczna, wypoczywalnia i zaplecze sanitarne.

Przede wszystkim jednak w wakacje wrocławianie mogli wybrać się na nowy basen na Brochowie

przy ul. Polnej 10. Składa się z 4 basenów, strefy saunarium i strefy fitness. – Cały czas się rozbudujemy, bo wychodzimy z założenia, że w takich momentach, jak dziś: niepewności na świecie, zawirowań gospodarczych, potężnej inflacji jedynym ratunkiem jest ucieczka do przodu. To dlatego oczkiem w głowie jest dla nas bu-

dowa kolejnego aquaparku – przy ul. Wilanowskiej. Ten obiekt będzie bliźniaczko podobny do Brochowa – wyjaśnia prezes WPW Grzegorz Kaliszczak.

Energia w górę, ceny stałe

Mimo podwyżek cen gazu (o 1300 proc.) i prądu (o 650 proc.),

wprowadzonych przez państwowych dostawców energii, priorytetem dla władz spółki jest pozostawienie cen biletów na niezmiennym poziomie.

Jak wyjaśnia prezes Kaliszczak, WPW zrobi wszystko, by podwyżki nie zostały przerzucone na wrocławian. Dlatego w aquaparku od 1 listopada zostanie zamknięty basen zewnętrzny, by ograniczyć utratę ciepła. Pod sufitem podwieszane zostaną specjalne żagle, by zmniejszyć jego kubaturę. A sauny będą uruchamiane zgodnie z napływem gości. W basenie sportowym temperatura wody zostanie obniżona o jeden stopień (do 27 st.).

Dziś WPW za 1 MWh gazu płaci 90 zł, wg prognoz PGNiG od 1 stycznia 2023 r. ta kwota ma wynosić między 1800 a 2022 zł. W przypadku prądu – dziś jest 391 zł za MWh, w 2023 wg prognoz Tauronu miałyby to być 2750 zł! Oszczędności energetyczne, które wprowadzone zostaną od listopada, nie będą w stanie zbilansować tych podwyżek, dlatego Wrocławski Park Wodny – podobnie jak inne spółki miejskie czy magistrat – oczekuje na reakcje polskich władz i zaproponowanie tarczy antyinflacyjnej.

Weź udział w Kongresie Wody i posprzątaj rzeki

Można pożyczyć kajak, bo sprzątanie z wody jest bardzo skuteczne

Jesteś zainteresowany kwestiami związanymi ze środowiskiem wodnym, relacjami zachodzącymi między nim a środowiskiem miejskim? Już 17-18 października we Wrocławiu będzie miał miejsce IV Międzynarodowy Kongres Miasto – Woda – Jakość życia. Jednym z wydarzeń towarzyszącym kongresowi jest sprzątanie rzek, którego organizatorem jest Fundacja OnWater.pl.

Redakcja

IV Międzynarodowy Kongres Miasto – Woda – Jakość życia odbędzie się w Centrum Kongresowym Politechniki Wrocławskiej.

To doskonała okazja, aby przyjrzeć się bliżej wyzwaniom i rozwiązaniom z zakresu relacji pomiędzy miastem i środowiskiem wodnym a jakością życia mieszkańców. Kongres ma zwrócić uwagę na to, że aby móc się rozwijać, miasta powinny racjonalnie gospodarować wodą, pamiętając przy tym o zielono-niebieskiej infrastrukturze. Przestrzeń zielona, jak i wodna

jest bardzo kluczowa w funkcjonowaniu miast i ich mieszkańców, dlatego odnalezienie zbalansowanej pozycji dla wody w mieście jest ogromnym wyzwaniem. Tegoroczna edycja skupi się na trzech głównych obszarach tematycznych.

Miasto:

- Miasta odporne i przyjazne dla klimatu
- Woda w architekturze

Woda:

- Efektywne gospodarowanie wodą w mieście
- Miejska polityka wodna w praktyce

- Zarządzanie wodą w miastach w warunkach kryzysowych

Jakość życia:

- Edukacja klimatyczna – społeczna odpowiedzialność za wodę.

Natomiast już w sobotę (15.10) Fundacja OnWater.pl zaplanowała sprzątanie rzek. Przyjdźcie do Odra Centrum w godz. 10-15, tam dostaniecie worki, rękawiczki, chwytaki. To działanie terenowe polega na połączeniu edukacji (szkolenie o zanieczyszczeniu rzek i konsekwencji z tym związanych) wraz z oczyszczaniem nabrzeży rzek Wrocławia.

Zawieje grozą w Hali Stulecia... Cukierek czy psikus?

Takiego Halloween we Wrocławiu jeszcze nie było! Najpierw dwunastogodzinna impreza z muzyką elektroniczną na trzech scenach w różnym klimacie, potem pierwsze w Polsce widowisko symfoniczne czerpiące z kultowej, muzycznej sceny grozy, a na koniec festiwal kostiumowy dla dzieci i pokaz magii.

Redakcja

Nie masz jeszcze planów na ostatni weekend października? Nic nie szkodzi! Agencja eventowa Loud Production organizuje trzy halloweenowe wydarzenia w Hali Stulecia: 28.10 – Trick or Beat, 29.10 – Scena Grozy i 30.10 – Cukierek albo psikus.

12 elektronicznych godzin

Trick or Beat to dwunastogodzinna impreza z muzyką elektroniczną. Na trzech scenach wystąpi ponad 20 DJ-ów z kraju i z zagranicy. Na scenie głównej m.in. Jeff Mills, legenda muzyki elektronicznej, uważany za prekursora i fundatora gatunków detroit techno i minimal techno. Techno stage pod patronatem Vault Sessions, czyli kolektywem pochodzącym z Amsterdamu. Chillout stage objął Rebellion der draumer – to berliński kolektyw, który przejmuje Chillout Stage. Artyści z tego labelu (Frida Darko b2b Atric, Elias Doré, Matchy, TAS) prezentują różne odcienie elektroniki.

Mrożąca krew w żyłach scena

Pierwsze w Polsce widowisko symfonicz-

ne, czerpiące z kultowej, muzycznej sceny grozy. To coś więcej niż koncert! Wyjątkowe doznania zapewni muzyka na żywo, grana przez orkiestrę symfoniczną Stokłosa Collective wraz z gośćmi specjalnymi. Całość zaaranżowana w rockowym stylu, uzupełniona multimedialnymi atrakcjami. Specjalnie na potrzeby tego widowiska Jan Stokłosa przygotował nowe aranżacje rockowych klasyków i utworów z filmów grozy. Całość zagrana będzie przez

Stokłosa Collective orchestra we współpracy ze znanymi wokalistami polskiej sceny muzycznej (m.in.: Natalia Nykiel, Piotr Cugowski, Kev Fox, Joanna Freszel

i Łukasz Zagrobelny). W zupełnie nowej halloweenowej aranżacji usłyszemy takie utwory, jak: Ghostbusters, Highway to Hell, Red right hand. Na Scenie Grozy wystąpi Teatr Ekstrawersje, Teatr Sztampa oraz Szkoła Tańca Sententa. Czekają nas mrozące krew w żyłach pościgi i upiorne duchy.

Wydarzenie zostało zaprojektowane tak, by dostarczyć widzowi kompletne przeżycie oddziałujące na wszystkie zmysły. Nie-samowita muzyka,

efekty audiowizualne, całość dopełniona pirotechniką zapewni niezapomniane doświadczenie.

Cukierek albo psikus

Będzie strasznie, będzie wesoło, będzie magicznie! A wszystko to dzięki największemu w Polsce festiwalowi kostiumowemu dla dzieci w przedziale wiekowym 3-12 lat. Podczas wydarzenia wystąpią tacy artyści, jak: Alicja Janosz Dzieciom, Siostry Wajs&Stonoga, Mała Orkiestra Dni Naszych. Cały dzień będą organizowane animacje, tańce, gry, zabawy i konkursy. Przewidziane są też pokazy magii i występ Clowna Resorka. Dodatkowo będzie strefa dmuchańców, które dzieci uwielbiają i szeroka strefa gastronomiczna. Do dyspozycji dzieci będą animatorki, które będą malować twarze dzieci w wyznaczonych strefach. Jest to impreza przebierana, więc w tym wyjątkowym dniu, każde dziecko może być kim tylko zapragnie.

Szczegóły na stronach wydarzeń: trickorbeat.pl, scenagrozy.pl, cukierekalbopsikus.pl.

➤ Śledźcie portal www.wroclaw.pl/konkursy. Będą do wygrania bilety!

Złota mikrograntowa jesień: wyniki 3. naboru

Jesienią mieszkańcy Wrocławia razem z Wrocławskim Instytutem Kultury i Fundacją Umbrella zrealizują 35 projektów. To m.in. spotkania międzykulturowe, warsztaty sąsiedzkie i kulinarne wyzwania.

Agata Zięba

Nabór do Mikrograntów trwał od 1 do 15 września. Jak zawsze podzielony był na ścieżki: dla pełnoletnich osób fizycznych i grup nieformalnych (1), organizacji pozarządowych (2) i młodzieżowych grup nieformalnych (3). Spośród 120 zgłoszeń wybrano 35 projektów, które otrzymają wsparcie finansowe i pomoc w sprawach administracyjnych, organizacyjnych i promocyjnych. Kolejny nabór w lutym 2023.

W 1. ścieżce z 78 zgłoszeń wybrano 12. Duża część z nich stawia na integrację międzypokoleniową i międzykulturową. To m.in. cykl spotkań z rękodziełem, jesienne

warsztaty kulinarne i majsterkowania oraz rodzinne zajęcia organizowane w duchu less waste. Jesień z Mikrograntami będzie też okazją, by odkryć tajemnice dwóch wrocławskich parków, nauczyć się śpiewu czy dowiedzieć się, jak tworzyć niezwykle opowieści o zwykłych wydarzeniach.

Organizacje pozarządowe (ścieżka 2.), jak zawsze, zaangażują się w działania osiedlowe. Spośród 27 wybranych zostało 8 projektów. Wśród nich są: zajęcia filmowe, warsztaty logopedyczne dla najmłodszych i urbanistyczna makieta Szczepina. Jesienią dołączyć będzie można do podwórkowej orkiestry bębniarskiej i wyruszyć w podróż po świecie gier z lat 80.

W ścieżce młodzieżowej (3) kolejny raz do realizacji wybrane zostały wszystkie zgłoszone propozycje! Jest ich 15. To m.in. spotkania przybliżające codzienność młodzieży z różnych części świata, wspólne przygotowanie wielokulturowej wigilii czy gra terenowa oparta na mitologii słowiańskiej. Nie zabraknie działań proekologicznych, zajęć rozwijających zdolności logicznego myślenia i wspólnej nauki obsługi komputerów i internetu z seniorami.

Wszystkie wydarzenia będą bezpłatne. Terminy realizacji ustalą organizatorzy.

➤ Więcej na stronie wroc.city/TrzeciNabor

Ołbińskie Bąbelki realizowano w ramach 25. Mikrograntów w 2021 r.

Kosmiczna przyszłość. Zajrzyj na EXPO Made in Wrocław

Mimo wyzwań, jakie przyniosły ubiegłe lata, wrocławskie firmy nie zwalniają tempa i nadal tworzą rozwiązania na światowym poziomie. Rozwijają w regionie technologie i innowacje, które w połączeniu z kreatywnością i trendami, tworzą wartościowy ekosystem

Nad czym pracują liderzy lokalnego biznesu? Jak ich produkty i usługi rozwijają nasz region? Odpowiedzi na te pytania poznacie 18 października na Expo Made in Wrocław we Wrocławskim Centrum Kongresowym. Wejście bezpłatne dla wszystkich, a dla studentów – konkurs z atrakcyjnymi nagrodami.

Redakcja

Auto-moto-aero-space, przemysł 4.0., życie napędzane technologią i Zielony Ład to cztery obszary tematyczne, które należą do tzw. inteligentnych specjalizacji Dolnego Śląska. Czyli obszarów, które będą rozwijane w naszym regionie przez najbliższe lata. Wyznaczają one również cztery strefy tematyczne, które zostaną zaprezentowane na Expo Made in Wrocław. – W tym roku zapraszamy wszystkich, którym

bliskie są innowacje, nauka, nowe technologie i biznes do Wrocławskiego Centrum Kongresowego na

Expo Made in Wrocław, w trakcie

zarówno duże międzynarodowe firmy działające we Wrocławiu, takie jak Collins Aerospace, ale też prężnie rozwijające się lokalne przedsiębiorstwa: Scanway, SatRev, BZB UAS, NG Engineering czy Urvis.bike. Nie zabraknie również studenckich inicjatyw realizowanych przez koła PWr Aerospace, PWr in Space i Projekt Scorpio.

Zielony Ład to wszelkiego rodzaju technologie, których celem jest transformacja ekologiczna gospodarki i minimalizowanie skali zużycia zasobów naturalnych. We Wrocławiu działa wiele firm z tego sektora. Jedną z nich jest Muke. – Pracujemy nad technologią

upraw roślin jadalnych w farmach wertykalnych w ściśle kontrolowanym środowisku. Uprawa odbywa

Kapsułka endoskopowa do badań układu pokarmowego, dzięki której lekarz może postawić trafniejszą diagnozę

się w mobilnych modułach lokowanych w supermarketach i centrach dystrybucyjnych. Jest ona w pełni zautomatyzowana i zarządzana przez system bazujący na rozwiązaniach Machine Learning

Biomimetyczna ręka firmy Clone, działająca na zasadzie ręki ludzkiej. Można nią sterować

którego będzie z nami ponad 40 firm i instytucji. Pokażą, jak ich innowacyjne produkty i usługi napędzają rozwój naszego miasta – zaprasza Paulina Muszyńska, kierowniczka zespołu ds. projektów rozwojowych w Agencji Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej.

Strefa auto-moto-aero-space

W strefie auto-moto-aero-space, związanej tak z kosmoem, jak i poruszaniem się w przestrzeni miejskiej, zobaczymy

Dzięki narzędziom VR-HR będzie można sprawdzić umiejętności spawalnicze i zajrzeć w głąb nowoczesnych fabryk

i AI (sztucznej inteligencji). W modułach zapewniane są roślinom optymalne warunki do rozwoju. Uprawa taka jest niezależna od otaczającego środowiska i możliwa w każdych warunkach. Wymaga o 95 proc. wody mniej niż tradycyjna – opowiada Sebastian Wasieńko, dyrektor w spółce Muke. W trakcie Expo będziemy mogli też poznać firmy Poley.me, Cudo Kombucha czy Mała Szklarnia.

W strefie przemysłu 4.0, opartemu na cyfryzacji i nowych technologiach, zobaczymy stoiska takich firm, jak ISCAS, Astor Mission Critical czy Dig in Vision. – Przygotowaliśmy prezentację naszego wirtualnego centrum szkoleniowego. Każdy odwiedzający nasze stanowisko będzie mógł założyć gogle wirtualnej rzeczywistości, chwycić uchwyt spawalniczy i odwiedzić naszą cyfrową przestrzeń – zaprasza Maciej Habiniak, współwłaściciel spółki Dig in Vision. Wirtualne centrum Dig in Vision zachęca do interakcji, można tam spotkać ro-

boty, współczesne maszyny obróbkowe czy mniej popularną wizualizację spawania orbitalnego. Oczywiście każdy będzie mógł zmierzyć się z kawałkami blachy i wykonać swoją spoinę, a następnie poznać ocenę i porównać swój wynik z innymi uczestnikami.

Nowoczesna technologia

W ostatniej strefie poznamy:

- GlucoActive, wrocławski start-up z branży medtech, który pracuje nad nowoczesnym glukometrem dla cukrzyków,
- Biocam, firmę produkującą zdalny i bezkontaktowy system do diagnostyki układu pokarmowego za pomocą endoskopii kapsułkowej,
- Public Mirror, które jest wyszukiwarką twarzy oraz narzędziem do monitoringu mediów ukie-

runkowanym na szukanie wzmianek o osobie na podstawie zdjęcia.

Na Expo będzie też firma Clone, która tworzy pierwszego na świecie biomimetycznego robota humanoidalnego, działającego dzięki sztucznym mięśniom zaprojektowanym zgodnie z ludzką anatomią. – Clone zatrudnia pracowników tylko z Wrocławia, w ten sposób lokalnie wspiera naukowców i inżynierów, a także pomaga im rozwinąć skrzydła w dziedzinie robotyki, mechaniki czy informatyki – podkreśla Daria Sikorska, manager ds. rozwoju w Clone. – Technologia Clone'a wzbudza zaintereso-

wanie ludzi na całym świecie, co przyczynia się do promowania Wrocławia w zakresie rozwoju technologii.

Samochód na wodor i inne cuda techniki

W trakcie Expo Made in Wrocław zostanie również zaprezentowana wodorowa Toyota Mirai i bolid z PWR Racing Team. Będzie można spotkać się z reprezentantami Luxon, Zonifero, Spoty, Carebits, Inpeak, Planety Robotów i Coventry University Wrocław. Swoją działalność zaprezentują też SmartCity Wrocław, CityLab Wrocław, ZOO Wrocław i Wrocław.pl.

Urvis – zaprojektowany i zbudowany w Polsce elektryczny rower cargo. Do przewozu dzieci, zwierząt i towarów

Konferencja Made in Wrocław

W czasie Expo odbywać się będzie 6. edycja konferencji Made in Wrocław. Co roku ściągą ona do Wrocławskiego Centrum Kongresowego setki przedsiębiorców i ekspertów świata nauki. W tym roku hasło przewodnie brzmi Future Mindset. W trakcie wydarzenia odbędą się trzy panele dyskusyjne i prelekcje. Jak zawsze nie zabraknie przykładów działań firm z lokalnego rynku i inspiracji, którymi podzieli się np. Natalia Hatałska, założycielka instytutu badań nad przyszłością infuture.institute. Aby wziąć udział w konferencji, należy wejść na stronę www.made-in-wroclaw.pl i zakupić bilet. Normalny kosztuje 139 zł, a kupując w pakiecie „3 za 2” dostaniemy 3 bilety w cenie dwóch – 279,98 zł, czyli koszt jednego wyniesie 92,66 zł. Patronat honorowy nad wydarzeniem objęły: Politechnika Wrocławska, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Ekonomiczny, AHK Polsko-Niemiecka Izba Przemysłowo-Handlowa, AmCham Amerykańska Izba Handlowa, Skandynawsko-Polska Izba Gospodarcza.

Student Alert!

STUDENCIE, WYGRAJ NAGRODY!

Na wystawę EXPO Made in Wrocław do Wrocławskiego Centrum Kongresowego przy ul. Wystawowej i organizatorzy zapraszają wszystkich wrocławian 18 października w godz. 9.30-15.30. Ale tylko studenci będą mogli wygrać trzy nagrody: smartfon iPhone13, klocki LEGO Star Wars i elektryczną hulajnogę. Jak? Wystarczy, że zarejestrują się na made-in-wroclaw.pl/targi, a potem prawidłowo odpowiedzą na kilka pytań konkursowych o godz. 12, 13 i 15. A odpowiedzą, jeśli odwiedzą kilka stanowisk wystawowych...

Zwiedzanie wystawy jest bezpłatne.

iPhone 13 128 GB

LEGO Star Wars Sokół Millennium

E-hulajnogę Xiaomi

FUTURE MINDSET

Bezpłatne zajęcia nordic walking

Wrocławscy nordic walkerzy będą tej jesieni rozgrzewać się w parkach, a nawet w lesie. Każdy, kto wzięć udział w zajęciach, może się przyłączyć. Będzie 10 spotkań, a najbliższe już w piątek:

- 14.10 park Grabiszynski
- 15.10 Las Osobowicki
- 17.10 park Szczytnicki
- 18.10 park Tysiąclecia
- 19.10 park Zachodni
- 22.10 wały nad Widawą
- 25.10 park Leśnicki
- 27.10 Partynice
- 2.11 park Zachodni
- 3.11 park Tysiąclecia

Zajęcia rozpoczynają się o godz. 18 i potrwają do 19.30. Więcej na wroc.city/NordicWalking.

Wielkie gotowanie zupy z dyni i nie tylko

Rada Osiedla Powstańców Śląskich zaprasza na Święto Dyni 15 października. Tym razem to jesienne wydarzenie w parku im. T. Różewicza przy ul. Sztabowej połączone będzie z pchlim targiem. A wśród atrakcji: gotowanie rozgrzewającej zupy dyniowej, wspólne sąsiedzkie częstowanie słodkimi wypiekami czy dyniowe warsztaty dla dzieci. Oprócz tego zaplanowano także Plant Swap, czyli wymianę roślin. Impreza rozpocznie się o godz. 11, wstęp wolny.

Bezpieczniej na Sępolnie

Przy skrzyżowaniu ulic Dembowskiego i Potebni działa już nowo wybudowane przejście dla pieszych z dodatkowym oświetleniem. Wysepki azylu pozwalają pieszym ze szczególnymi potrzebami pokonać jezdnię na dwa razy, w swoim tempie, skłaniając jednocześnie kierowców do ostrożniejszej jazdy. Dwie latarnie doświetlające przejście wzmocnią poczucie bezpieczeństwa zarówno u pieszych, jak i kierowców. Prace trwały kilka tygodni, ich koszt to 145 tys. zł.

PILCZYCE

Sportowy zawrót głowy na Tarczyński Arena

Miłośnicy rolek i piłki nożnej opanują w najbliższy weekend (15-16 października) wrocławski stadion. Wstęp dla publiczności jest darmowy.

Paulina Czarnota

W niedzielę esplanadę stadionu od strony ul. Królewieckiej zajmą rolkarze. Od rana (pierwsze zawody od 10.30) do godz. 17 ponad 200 sportowców z całej Polski zmierzy się w dwóch konkurencjach: slalomie i slidzie. Ich zmaganiom będą towarzyszyć pokazy zawodowców i warsztaty dla początkujących.

Obie konkurencje są bardzo widowiskowe: zadanie zawodników w slalomie to zaprezentowanie swoich układów, przypominających jazdę figurową, w jeździe pomiędzy kubeczkami, na specjalnie przygotowanych do tego torach. We Wrocławiu będziemy gościć szóste zawody ogólnopolskiej Amatorskiej Ligi Slalomowej 2022, która w tym roku została rozegrana już w Gdańsku, Krako-

Szkółka Wrocław Rolkuje, poza organizowaniem wydarzeń, prowadzi też zajęcia rolkarskie dla chętnych

wie, Olsztynie i Szczecinie. – Slide jest konkurencją, która polega na wykonaniu efektownych i trudnych technik hamowania, które przypominają ślizganie się (stąd nazwa). Wysoko oceniany slide powinien być wykonany stabilnie, długo oraz do pełnego zatrzymania – tłumaczy Jacek Skorupski, or-

ganizator i przedstawiciel szkółki Wrocław Rolkuje.

Zarówno w sobotę, jak i niedzielę na boisku o sztucznej nawierzchni od strony ul. Lotniczej odbędzie się ostatni, czwarty już turniej eliminacyjny w ramach Tarczyński Arena Cup. Ponad 600 młodych

zawodników z czterech różnych województw będzie rywalizowało w czterech kategoriach wiekowych, w tym po raz pierwszy w osobnej klasyfikacji dla piłkarek. Powstanie też strefa relaksu przygotowana przez partnerów wydarzenia. Finały zostaną rozegrane 30.10 na płycie głównej stadionu.

BROCHÓW

Tworzą wielką makramę na licytację WOŚP

Po letniej przerwie, do programu zajęć Brochowskiego Centrum Aktywności Lokalnej przy ul. Koreańskiej 1a, powrócił klub makramowy. Podczas zajęć mieszkańcy osiedla wspólnie plotą wielką makramę, którą będzie można wylicytować podczas finału WOŚP.

Podczas zajęć w klubie powstaje wielka makrama na licytację WOŚP

Paulina Czarnota

12 października w południe Jurek Owsiak ogłosił cel kolejnego finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Jest nim zakup sprzętu do szybkiej identyfikacji bakterii, którymi zakażenie może doprowadzić do sepsy. Po raz pierwszy w historii Orkiestry zakupione urządzenia posłużą nie określonej grupie wiekowej pacjentów, ale wszystkim, którzy tego sprzętu będą potrzebować. 31. finał WOŚP odbędzie się 29 stycznia 2023 roku.

Tymczasem mieszkańcy Brochowa już przygotowują własnoręcznie robiony przedmiot do licytacji. Spotykają się na wspólne plecenie, któremu przewodniczy Katarzyna Wardak. Panie tworzą

wielką makramę, którą będzie można wylicytować podczas najbliższego finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

Brochowski Klub Makramowy spotyka się w każdą środę w godz. 16.30-18.30. – Zapraszamy na warsztaty makramy przeznaczone dla osób początkujących i nieco bardziej doświadczonych – zachęca Magda Młodzianowska-Chilmon z Brochowskiego Centrum Aktywności Lokalnej.

Na każde spotkanie obowiązują zapisy. Można to zrobić na dwa sposoby. Poprzez formularz: wroc.city/KlubMakramowy lub telefonicznie w godzinach pracy Brochowskiego Centrum Aktywności Lokalnej: 511 380 078. Zajęcia są bezpłatne.

PARK POPOWICKI

Na poranny jogging i do schowania się wśród jedynek

Park Popowicki leży blisko Odry, za co w 1997 r. zapłacił wysoką cenę. To właśnie on – najbardziej spośród wszystkich wrocławskich – ucierpiał w czasie powodzi tysiąclecia. Szybko jednak ruszyła jego odbudowa, dzięki czemu dziś jest to miejsce chętnie odwiedzane przez wrocławian. Co można tam zobaczyć?

Emilia Iwanicka-Pałka

Park Popowicki, nazywany też Polaną Popowicką, leży w zachodniej części Wrocławia, w pobliżu osiedla Popowice. Teren o powierzchni 16,5 ha od północy graniczy z groblą nadodrzańską, od wschodu z nasypem kolejowym, a jego pozostałe granice wyznaczają ulice Popowicka i Wejherowska. To miejsce dobrze skomunikowane z centrum miasta – można tam dojechać na przykład z pl. Jana Pawła II autobusami 103 i 104 (przystanek Popowice).

Park powstał na dawnych terenach spacerowych i rekreacyjnych. Była tam gospoda, budynki sportowe, a także restauracja i podium dla muzyków. Po budynkach nie ma już śladu, ale ciekawą pozostałością z przeszłości jest kamień narzutowy z inskrypcją JAHNWEISE (pamiątka po dawnej łące). Można go znaleźć obok dębu w północnym pasie drzew.

Park dzieli się wyraźnie na dwie części. Południowa, z wejściem od ul. Popowickiej, jest gęsto zarośnięta drzewami, a północna kusi odwiedzających rozległą polaną. W parku dużo jest dębów szypułkowych (w tym okaz o blisko 4-me-

OLEKSANDR POLIAKOWSKI (2)

Dla dzieci Samotne Jedyńki to miejsce do zabawy. Dorosli chętnie w parku uprawiają jogging

Połączenie polany i terenu zarzewionego sprawia, że park Popowicki to doskonałe miejsce zarówno na spacer czy bieganie, jak i na piknik oraz różnego rodzaju gry. A oto, co warto tam zobaczyć.

2 Bulodrom dla amatorów kul i świnki

1 Artystyczna samotność

W parku Popowickim znajduje się rzeźba Barbary Kozłowskiej złożona z 45 betonowych bloków, z których każdy ma kształt cyfry „1”. Jest to interpretacja poezji strukturalnej Stanisława Dróżdża „Samotność”. Między cyframi można swobodnie spacerować, dzięki czemu dzieci często traktują instalację jak labirynt, a dla starszych bywa ona oryginalnym miejscem do fotografowania. Ile wspólnego to miejsce ma z samotnością? Oceńcie sami.

Park Popowicki chętnie odwiedzają osoby grające w bule. Powstał tam bulodrom, czyli specjalne boisko przeznaczone dla wielbicieli tej dyscypliny. Tuż przy bulodromie widnieje tablica informacyjna, na której w prosty sposób przedstawiono zasady gry w bule (można się z niej dowiedzieć, co to jest „świnka”). Wokół ustawione są ławeczki, więc rozgrywki w bule możecie śmiało prowadzić w towarzystwie kibiców. Dla wielbicieli innych sportów są stoliki z planszami szachowymi.

3 Plac zabaw z torem przeszkód

Plac zabaw leży w północnej części parku. Ponieważ są tam zjeżdżalnie, huśtawki, piaskownica i linowy tor przeszkód, jest to miejsce atrakcyjne dla dzieci w różnym wieku. W pobliżu placu zabaw jest też siłownia na świeżym powietrzu. A gdyby komuś aktywności jeszcze było mało, z parku Popowickiego można wybrać się do odległego o około dwa kilometry parku Zachodniego, o którym pisaliśmy już w naszym cyklu. Zapraszamy!

”

Tomasz Kapłon, red. nac. portalu popowicewroclaw.pl

Park Popowicki to prawdziwe zielone płuca Popowic. Wystarczy przejść pas leśny i człowiek już znajduje się w innym świecie: spokój, cisza i zieleń. Polana Popowicka ma elipsoidalny kształt,

więc można po niej spacerować, biegać, jeździć na rowerze właściwie bez końca. Od 28 lat mieszkam na Popowicach, więc na własne oczy widziałem, jak nasza Polana, przez to, że jest nieco wgłębiona, uratowała osiedle przed zalaniem w lipcu 1997 roku. Przez Polanę przechodzi 17. południk, co chcieliśmy uczynić atrakcją Wrocławia, ale na razie się nie udało. Samotne Jedyńki to rzeźba, która ma praktyczne zastosowanie. Dzieci uważają ją za labirynt i chętnie bawią się w chowanego.

Jak zdrowo i bezpiecznie surfować w internecie

Projekty WCRS-u

EKOcyfryzacja – partnerstwo dla miast

Projekt jest realizowany we współpracy z Wydziałem Rozwoju Społecznego Urzędu Miejskiego w Gdańsku. Uczestnicy biorą udział w spotkaniach, warsztatach i dyskusjach, a także wykonują różne zadania. Ich celem jest podnoszenie wiedzy na temat działań w obszarze cyfryzacji i ekologii wśród młodzieży i pracowników publicznych Wrocławia i Gdańska. W przyszłości działania te przełożą się na jeszcze lepsze planowanie strategii rozwoju obu miast. A główny cel projektu to zwiększanie świadomości obywatelskiej i postaw prospołecznych młodzieży i dorosłych.

Cyberporadnia telefon i e-mail zaufania

Poradnictwo ds. przeciwdziałania cyberprzemocy i uzależnieniu od internetu. Polega na prowadzeniu konsultacji indywidualnych poprzez kontakt osobisty i telefoniczny w obszarze cyberzależności i cyberbezpieczeństwa. Konsultacje są skierowane do wszystkich mieszkańców Aglomeracji Wrocławskiej (przede wszystkim do: młodzieży, rodziców, opiekunów i pedagogów). Porady udzielane są pod numerem telefonu: 538 579 519. Wsparcie można uzyskać także pisząc na adres e-mail: dobrowsieci@wcrs.pl

Dobro w Sieci

To cyklicznie powtarzany konkurs dla młodzieży związanej z Aglomeracją Wrocławską, nastawiony na promowanie idei upoświadczenia cyberprzestrzeni. Zadaniem konkursowym w pierwszej edycji w 2020 r. było utworzenie dowolnego projektu, który wzmacnia pozytywne zachowania w internecie. W drugiej edycji (2021 r.) – wypromowanie telefonu i e-maila zaufania „Cyberporadnia”.

Cyfrowy elementarz dla Wrocławskiej Wyprawki

Wyprawka Wrocławska to jeden z flagowych projektów WCRS-u skierowany do najmłodszych wrocławian. Jest to pakiet upominków, który może odebrać opiekun każdego nowo narodzonego dziecka. Jednym z nich jest cyfrowy elementarz przygotowany z myślą o niemowlętach i ich opiekunach. Cyfrowy elementarz jest unikatowym narzędziem – ma uświadomić rodzicom, że o higienę cyfrową (czyli o bezpieczne korzystanie z nowych technologii i narzędzi komputerowych) należy dbać od samego początku życia dziecka. Jednocześnie jest narzędziem – zabawką, która pozwala już niespełna dwuletnie dzieci oswoić ze znaczeniem tak zwanej cyfrowej higieny. Składa się z planszy edukacyjnej i z magnesów dla dzieci oraz z poradnika w formie tekstowej dla rodziców. Komplet przygotowany został tak, aby w drodze zabawy rodzice i dzieci wspólnie edukowali się w obszarze bezpieczeństwa cyfrowego.

Chcesz wiedzieć więcej? Myślisz o współpracy z WCRS? Napisz na adres e-mail: martyna.wilk@wcrs.pl

Można napisać list albo e-mail. Jeden i drugi dojdzie do adresata. Pierwszy w ciągu kilku dni, drugi – sekund. Trwa rewolucja cyfrowa spowodowana rozwojem informatyzacji i nowoczesnych technologii. Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego prowadzi bezpłatne zajęcia dla mieszkańców – nie tylko z poruszania się w sieci, ale także z cyberbezpieczeństwa.

Paulina Czarnota

Wielu z nas jednak nie nadąża za komputerowymi przemianami. I to zwykle nie z własnej woli, lecz ze względu na miejsce urodzenia, warunki życia, stan zdrowia czy zasobność portfela. Prawdziwe życie zawsze będzie toczyło się w realu, ale dla tych, którzy potrafią poruszać się w jego wirtualnej alternatywie, bywa wygodniejsze i ciekawsze. Dlatego warto dowiedzieć się, z

czego można w internecie skorzystać i jak nie dać się internetowym oszustom. Czyli wyjść, jak mawiają fachowcy, z wykluczenia cyfrowego.

– Działamy na rzecz upoświadczenia cyberprzestrzeni. Nasze starania mają posłużyć jednemu: rewolucja cyfrowa nie zagnębi człowieka i najważniejszych zasad współżycia społecznego opartych na równości wszystkich ludzi – wyjaśnia Martyna Wilk z

Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego.

Zachowanie równowagi w świecie obiecującym stały, nieograniczony rozwój jest trudne i wymaga szerokiej współpracy. Dlatego WCRS współpracuje z licznymi i z różnorodnymi partnerami z administracji publicznej, biznesu, organizacji pozarządowych i ze szkolnictwa oraz realizuje projekty cyfryzacji odpowiedzialnej społecznie.

Cyfrowe warsztaty i indywidualne konsultacje realizowane są w Przestrzeni Trzeciego Wieku

Seniorzy w sieci

W Przestrzeni Trzeciego Wieku Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego od dwóch lat realizowane są cyfrowe warsztaty i indywidualne konsultacje dla seniorów. Mają za zadanie podnieść kompetencje cyfrowe seniorów, przełamać bariery w wykorzystywaniu nowocze-

nych technologii i poprawić komfort życia seniorów. Jednym z projektów jest „Cyfrowa Przestrzeń bez barier”, w ramach którego pracownicy PTW oraz zaproszone osoby do współpracy wspomagają seniorów w obsłudze sprzętu komputerowego, smartfonów, tabletów, szkołą w

zakresie bezpieczeństwa w sieci. Kolejny to innowacyjny projekt „Stop wykluczeniu technologicznemu seniorów” realizowany z firmą IT, której pracownicy (programiści, informatycy), podczas indywidualnych spotkań, szkolą seniorów obsługiwać cyfrowe urządzenia.

Ewelina Konik uczy synów, 7-letniego Jakuba i 4-letniego Mikołaja, że to, co jest w internecie, nie zawsze jest prawdą i warto weryfikować informacje

Dziecko w sieci

Dziecko w sieci – zdrowe nawyki

Rodzicu, co możesz zrobić?

- Bądź autorytetem dla swojego dziecka. Pokaż, jak powinno się używać ekranów. Ogranicz spędzany przed nimi czas i monitoruj to, co ty robisz w sieci.
- Dzieci do 2. roku życia nie powinny mieć w ogóle kontaktu z ekranami. To hamuje ich rozwój. Dzieci do 5. roku życia powinny spędzać przed ekranami nie więcej niż godzinę dziennie – ale tylko pod nadzorem dorosłego, który tłumaczy na bieżąco, co się dzieje na ekranie.
- Sypialnia jest miejscem wolnym od elektroniki. Od tego zależy jakość i długość snu dziecka.
- Rozważ spożywanie posiłków bez ekranów. Wspieraj swoje dziecko w kształtowaniu
- zdrowych nawyków żywieniowych.
- Jednorazowa rozmowa nie wystarczy, by uświadomić dziecku, jakie zagrożenia czyhają na niego w sieci. Włączcie bezpieczeństwo w internecie w wasze codzienne rozmowy.
- Wspieraj aktywność swojego dziecka w świecie rzeczywistym – zachęcaj do sportu, kreatywnych zabaw, czytania książek, spędzania czasu z przyjaciółmi. W taki sposób uczysz dziecko realizowania swoich potrzeb bez użycia mediów.
- Towarzysząc dziecku w sieci, pomagając mu w wyborze odpowiednich treści oraz samemu postępując według ustalonych
- zasad, kształtujesz w nim umiejętność dokonywania samodzielnych, właściwych wyborów w starszym wieku.
- Ważna jest nie tylko ilość, lecz także jakość czasu spędzanego w internecie.

Spacerując w październiku po Wrocławiu, będzie można natknąć się na... plotkujące krasnale. Co to znaczy? Rusza akcja #PocztaKrasnalowa, podczas której w różnych częściach miasta spotkamy skrzaty z tabliczkami. Znajdą się na nich... intrygujące informacje na temat wrocławskich krasnoludków. Czy pozostawione tam wiadomości są prawdziwe? Przekonaj się sam! Akcja ma uświadomić, że nie wszystkie zaśluszone informacje są prawdziwe. Tabliczek szukajcie w różnych lokalizacjach – okolicach Rynku, CEE Hydropolis, zoo czy Tarczyński Arena.

Wolontariusz IT

Projekt polega na podnoszeniu kompetencji cyfrowych w drodze indywidualnych spotkań mieszkańców Wrocławia z wolontariuszem IT, czyli z osobą mającą dobrze rozwinięte kompetencje cyfrowe. W praktyce z projektu najczęściej korzystają osoby w wieku senioralnym, które chcą nauczyć się lepiej korzystać ze smartfona, laptopa, tabletu lub innego urządzenia komputerowego oraz młodzież szkolna chcąc rozwinąć swoją wiedzę z zakresu bezpieczeństwa w internecie.

Z IT na Ty

Nauka programowania i przeciwdziałania cyberprzemocy wśród podopiecznych domów dziecka. Projekt ma jednocześnie za zadanie uświadczać najmłodszych, że umiejętności społeczne i komunikacyjne oraz bezpieczeństwo emocjonalne przy obcowaniu z nowymi technologiami są nie mniej ważne, niż wiedza z obszarów programowania, testowania i pokrewnych obszarów.

Cyberbezpieczeństwo dla osób z niepełnosprawnością intelektualną

Projekt polegał na stworzeniu scenariuszy czterech uniwersalnych warsztatów z bezpieczeństwa w internecie dla osób z niepełnosprawnością intelektualną. W projekcie poprzez cyberbezpieczeństwo rozumie się: zachowanie prywatności, radzenie sobie z dezinformacją, higienę korzystania z nowych technologii, radzenie sobie z mową nienawiści. Celem projektu jest upowszechnienie scenariuszy w Polsce tak, aby każda osoba pracująca z osobami z niepełnosprawnością intelektualną mogła samodzielnie przekazywać swoim podopiecznym podstawową wiedzę z zakresu cyberbezpieczeństwa.

Cyberbezpieczeństwo – podaj dalej

Projekt składa się z dwóch odrębnych warsztatów, samodzielnie wykonywanych zadań oraz z ewaluacji. Jest skierowany do dzieci i do młodzieży, a także do ich opiekunów. Uczestnicy zyskują dwie umiejętności. Po pierwsze, dowiadują się, jak radzić sobie z cyberprzemocą, gdy jest się jej ofiarą, świadkiem lub sprawcą. Po drugie, uczą się, jak samodzielnie przeprowadzić dla swoich rówieśników warsztat dotyczący cyberprzemocy i mowy nienawiści w internecie.

Fact checking – podaj dalej

Warsztaty z przeciwdziałania dezinformacji dla grupy ok. 15-16 osób. Dostosowywane są do potrzeb grupy wiekowej biorącej udział w zajęciach. Współorganizatorami są: Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego, Regionalne Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej we Wrocławiu, Politechnika Wrocławska. Podczas zajęć uczestnicy dowiadują się m.in. czym jest dezinformacja i fake newsy, jaka jest rola emocji w odbiorze informacji i przekazów medialnych (głównie: nowych mediów), poznają techniki poszukiwania w internecie sprawdzonych źródeł wiedzy.

Szczegóły na stronie: wcrs.wroclaw.pl/cyfryzacja

Kobiety rakiety! Oto wyrzutowe studentki PWr

Brześć, Białoruś. Wnuczka ogląda gwiazdy z dziadkiem, który opowiada jej o konstelacjach. Wtedy pierwszy raz pomyślała, że może kiedyś zwiąże się z kosmosem. Kilkanaście lat później idzie na Politechnikę Wrocławską i dołącza do koła naukowego PWr in Space. Poznaje w nim osoby, które łączy pasja do budowania rakiet.

Blazej Organisty

Jedną z koleżanek „po fachu” jest Wiktoria z Krzyków. Obie dziewczyny są w drużynie PoliWRocket i biorą właśnie udział w zawodach międzynarodowych w Portugalii.

Z miłości do... rakiet

W kole naukowym jest obecnie ponad 50 osób. To miłośnicy rakiet, technologii kosmicznych oraz eksploracji kosmosu. Studiuje na różnych wydziałach Politechniki Wrocławskiej. Teoretyczną wiedzę z zajęć przekuwają w praktykę w hangarze na terenie Wrocławskiego Parku Przemysłowego. Efektem są przejawy nowoczesnych technologii w zakresie oprogramowania, materiałów kompozytowych, druku 3D oraz spiekania

rzęło się, że w trakcie testów, które zwykle są przeprowadzane na poligonie lub na Pustyni Błędowskiej, coś zawiodło. Po uderzeniu w ziemię kilkumetrowa rakietka wybiła dziurę i zgmiotła się do 60 centymetrów...

Studenci wyposażyli najnowszy model w innowacyjne rozwiązania np. zdalne systemy tankowania i sterowania trajektorią, a także w silnik hybrydowy.

Kobiety konstruują rakiety: Liliya i Wiktoria

Można pomyśleć, że budowanie takich rakiet to typowe zajęcie dla chłopców z polibudy. W kole jest jednak kilkanaście dziewczyn, zajmujących się różnymi obszarami: marketingiem, finansami, ale

także zagadnieniami technicznymi. Kobiety działają w dziale odzysku, w sekcji silników, jedna jest liderką działu struktury nośnej, inna prowadzi grupę zajmującą się elektroniką. W hangarze spotkaliśmy dwie dziewczyny z marketingu: Liliję Sizhuk z Wydziału Zarządzania PWr (wiceprezes koła) i Wiktorię Mrowiec z Wydziału Mechanicznego PWr. Obie są studentkami trzeciego roku. Poznały się w kole, do którego może zapisać się każda osoba z politechniki.

Wiktoria jest wrocławianką z urodzenia. Mieszka na Krzykach. Skończyła IX liceum przy ul. Piotra Skargi w klasie matematyczno-fizycznej. Po wstąpieniu do koła odkryła, że sektor kosmiczny jest otwarty na młodych ludzi,

zarówno na mężczyzn, jak i na kobiety: – W Polsce branża kosmiczna będzie się rozwijać coraz prężniej. To daje duże możliwości. Teraz współpracujemy z różnymi firmami. Kilka osób już pracuje zawodowo, na przykład w instytucie lotnictwa lub w firmie zajmującej się satelitami. Na zawodach poznajemy ludzi, możemy się przedstawić, pokazać, zdobyć kontakty. W Stanach Zjednoczonych poznaliśmy pracownika NASA, syna Papcia Chmiela [autor serii komiksowej o Tytusie, Romku i Atomku – przyp. red.].

Liliya zafascynowała się kosmosem w szkole w Brześciu na Białorusi, gdzie z przyjemnością uczyła się fizyki i astronomii.

Gwiazdy przyciągały ją od dawna: – W dzieciństwie prawie codziennie patrzyłam w niebo z dziadkiem, który pokazywał mi konstelacje. Pomyślałam wtedy, że może kiedyś związę swoje życie z kosmosem. Po szkole dostałam się na studia na Politechnice Wrocławskiej i wstąpiłam do koła. Chciałam zobaczyć, jak się robi rakiety – opowiada.

Koło naukowe otworzy drzwi do kariery?

Obie w przyszłości postarają się o pracę w przemyśle kosmicznym lub lotniczym. Uważają, że działalność w kole zwiększy na to szanse. W hangarze z kolegami spotykają

materiałów, ale największym osiągnięciem studentów są rakiety eksperymentalne, których jako zespół PoliWRocket skonstruowali kilka.

Trzy kilometry w 15 sekund

Najnowszy model to R4 v2 – 4,1 metra długości i 32 kilogramy wagi łącznie z paliwem (pusta waży 27 kg – najlżejsza wśród hybrydowych w Europie). Lata z prędkością ponad 200 metrów na sekundę, czyli 720 kilometrów na godzinę. To oznacza, że konkursową odległość trzech kilometrów pokonuje w około 15 sekund.

Korpus rakiety jest zbudowany przede wszystkim z włókien szklanych i węglowych. Jest z modułów, dzięki czemu można go składać i rozkładać, co ułatwia transport. Od dołu: moduł silnika, butli z tankowaniem, elektroniczny, moduł naukowego eksperymentu (na jednych zawodach badali, jak w trakcie lotu przyspieszenie wpływa na ameby). Na samej górze jest czarny czubek w formie stożka. To tak zwany moduł odzysku, w którym ukryty jest spadochron. Dzięki temu rakietka opada bezpiecznie. Raz zda-

Obie są studentkami trzeciego roku, poznały się w kole naukowym, do którego może zapisać się każda osoba z politechniki. W przyszłości będą starały się o pracę w przemyśle kosmicznym lub lotniczym. Uważają, że działalność w PWr in Space zwiększy na to szanse.

Na zdjęciu studentki Politechniki Wrocławskiej (od lewej): Wiktoria Mrowiec i Liliya Sizhuk

się w trakcie roku akademickiego i w wakacje. – Uwielbiamy tu być, to dla nas przyjemność. Nie traktujemy tego jak obowiązek, ale rozumiemy, że to pasja połączona z ciężką pracą, wymagającą zaangażowania, zwłaszcza przed zawodami – zaznacza Liliya. – Na studiach uczymy się wielu rzeczy, ale to w zasadzie teoria, a my potrzebujemy codziennej praktyki warsztatowej, która na pewno przyda się w pracy – dodaje.

Zabrali rakiety do Ponte de Sor

Teraz z kolegami z koła naukowego PWr in Space biorą udział w zawodach międzynarodowych w Portugalii (trwają od 11 do 18 października). Do Ponte de Sor zabrali rakiety, którą wyrzucą na trzy tysiące metrów. Generalnie chodzi o to, żeby poleciała jak najbliżej zakładanego pułapu, ale na zawodach są też inne konkurencje.

W poprzedniej edycji European Rocketry Challenge zespół PoliWRocket wygrał w konkurencji na najlepsze rozwiązania technologiczne i zajął trzecie miejsce w klasyfikacji generalnej. Studenci z Wrocławia rywalizowali także w Stanach Zjednoczonych. W tym roku zdobyli drugą nagrodę w kategorii pułap. W Spaceport America Cup 2021 zajęli trzecie miejsce w kategorii hybryd.

Dożynki łączą pokolenia. Zobacz wystawę

Tylko do 13 listopada można jeszcze oglądać w Muzeum Etnograficznym przy ul. Traugutta korony, wieńce, bukiety, kotyliony i inne ozdoby żniwne, a także wyjątkowe zdjęcia z dożynek z lat 50.-80. XX w.

Magdalena Talik

Dożynki to nie tylko święto plonów wieńczące udane żniwa, to także barwny kadr z życia polskiej wsi i dowód na to, jak zmieniają się obyczaje. Niegdyś wieńce były niewielkie, a nawet symboliczne, dziś podziwiamy często instalacje dużych rozmiarów. Przekonajcie się sami podczas wystawy „Dożynki. Sprawa społeczna” w Muzeum Etnograficznym.

Wystawa jest plonem 10 lat pracy kuratorki Agnieszki Szepetiuk-Barańskiej, która odwiedziła dożynki w wielu miejscach Dolnego Śląska, najczęściej w charakterze jurorki konkursów na wieniec dożynkowy, chleb dożynkowy albo korowód. – Bywałam też na dożynkach nie w charakterze organizatora, ale widza, uczestnika dożynkowego święta i ta odmienna perspektywa okazała się bardzo pomocna – przyznaje Szepetiuk-Barańska.

Panie plotą, panowie pomagają

W Muzeum Etnograficznym przekonamy się, jak barwne i wielo-

Co warto zobaczyć? Ozdoby, którymi dekorowane są wsie w czasie dożynek, stroje i zdjęcia z uroczystości

znaczne mogą być dożynki. Kожarzymy je głównie z pięknymi wieńcami, których wykonanie jest przekazywane z pokolenia na pokolenie. – Są wykonywane w kołach gospodyń wiejskich, ale ich wygląd się zmienia, bo zmienia się też skład tych społeczności. Odchodzą najstarsze członkinie, dołączają nowe, które chętnie korzystają z mediów społecznościowych, wdrażają nowe techniki, dlatego elementy wieńca łączy się dziś klejem na gorąco – tłumaczy Agnieszka Szepetiuk-Barańska.

Mężczyźni także pomagają, zwłaszcza w wykonaniu konstrukcji wieńca. O tym, jak powstaje wieniec, dowiemy się też na wystawie z filmu, który kuratorka nagrała w Bierkowicach pod Kłodzkiem, gdzie gospodynie tworzą wieniec przy akompaniamencie specjalnych przyspiewek.

Baba dożynkowa

Szczególnym eksponatem wystawy „Dożynki. Sprawa społeczna” jest wypożyczona z Muzeum Etnogra-

ficznego w Krakowie baba wykonana przez małżeństwo Bernadetty i Artura Walczaków z gminy Zielonki pod Krakowem. Trzeba było ją transportować specjalnym samochodem, koniecznie w pozycji stojącej, bo jest delikatna, a wykorzystane do tego projektu zboże z każdym rokiem (baba powstała 8 lat temu) będzie coraz bardziej łamliwe. Baba wzbudza sensację, bo jest świetnie „upleciona” i barwna, każdy detal tej pracy zachwyca i ma niesamowitą historię, ale odkryjcie ją już sami...

Ballady i romanse: serial w pantomimie

Ruszyły próby do premiery „Ballad i romansów” we wrocławskiej pantomimie. Trzech reżyserów weźmie na warsztat utwory Mickiewicza: „Romantyczność”, „Świtez” i „Lilije”. Premiera 20 października w Centrum Sztuk Performatywnych Piekarnia.

Agata Zięba

„Ballady i romanse” we Wrocławskim Teatrze Pantomimy im. Henryka Tomaszewskiego to teatralna próba przeniesienia romantycznego dzieła na język teatru ruchu. W tekście Adama Mickiewicza tkwi duży potencjał pantomiczny – to mocne i wyraziste postacie, tajemniczość, fantastyka i groza. Realizacji „Ballad i romansów” w formie pantomimy zespołowej podjęło się trzech reżyserów, stąd określenie sztuki miniserialem teatralnym. Pozwoli to na prezentację różnorodnych sposobów odczytania i przeniesienia na scenę idei romantycznych.

Odcinek 1. „Romantyczność” reżyseruje Piotr Soroka, odcinek 2. „Świtez” – Zdenka Pszczołowska, 3. „Lilije” – Błażej Peszek. W przedstawieniu usłyszymy muzykę na żywo w wykonaniu wrocławskich muzyków Magdy Pasierskiej i Szymona Tomczyka.

Premiera 20 października w Centrum Sztuk Performatywnych Piekarnia, Księcia Witolda 62-67. Kolejne przedstawienia: 21-23 października i 16-19 grudnia. Bilety w cenie 35 zł ulgowy, 45 zł normalny, a dla grup od 20 osób za 20 zł/os. można nabyć na stronie pantomima.wroc.pl. Uwaga: spektakl dla widzów powyżej 18. roku życia.

Angelus: Zagłósuj na ulubioną książkę

Tylko do końca dnia 14.10 można zagłósować na jedną z siedmiu książek wybranych przez jury do finału Literackiej Nagrody Europy Środkowej Angelus. To: A. Bacharewicz, „Sroka na szubienicy”, K. Kasabova, „W stronę Ochrydy. Podróż przez wojnę i pokój”, Z. M. Nagy, „Szatański pomiot”, E. Pasewicz, „Pulverkopf”, J. Rudiš, „Ostatnia podróż Winterberga”, A. Stasiuk, „Przewóz”, K. Surmiak-Domańska, „Czystka”. Zasady są banalnie proste: głosować można raz dziennie na jedną książkę na stronie internetowej angelus.com.pl.

„Sen Nocy Letniej” w Teatrze Lalek

Już w sobotę 15.10 długo oczekiwana premiera Wrocławskiego Teatru Lalek, pl. Teatralny 4. „Sen nocy letniej” Williama Szekspira wyreżyserował znany widzom teatru duet Krofta/Wojtyszko, w obsadzie po raz pierwszy pojawi się cały zespół aktorski. To uniwersalna opowieść o miłości dla dzieci i dla dorosłych. Spektakl można zobaczyć 16.10 oraz 20 i 21.10. Bilety w cenie 32 zł ulgowy i 35 zł normalny do nabycia na stronie bilety.teatrlalek.wroclaw.pl.

Bruno Schulz Festiwal 12-16.10

Przed nami 8. edycja Bruno Schulz. Festiwal. To święto sztuki i literatury, które powołano w 2012 r. z okazji 120. rocznicy urodzin i 70. rocznicy śmierci jednego z najwybitniejszych europejskich prozaików Brunona Schulza. W tym roku w programie tradycyjnie: spotkania z autorami nominowanymi do nagrody literackiej Angelus oraz nagrodzonymi w poetyckim Silesiusie, ciekawe rozmowy o literaturze i wyjątkowe koncerty. Wszystkie wydarzenia odbędą się w Klubie Proza, Wrocławski Dom Literatury, Przejście Garncarskie 2, II p. Szczegóły na brunoschulz.dybook.pl.

MPK Wrocław подарував Україні «медичний автобус»

MPK Wrocław передав автобус українським солдатам, які борються за свободу своєї країни. Автобус з засобами першої допомоги потрапить до підрозділу в Енергодарі.

Ева Вапляк

MPK Wrocław допомагає громадянам України від початку війни. Організував вишколи та курси для охочих працювати як водії, фінансову допомогу, є також першим у Польщі перевізником, що використовує програмування до управління трамваями українською мовою.

Ще одним жестом підтримки є передача автобуса з засобами першої допомоги. Він потрапить до українського підрозділу в Енергодарі. Це дуже невралгічна сфера. У Запоріжжі розташована найбільша в Європі атомна електростанція.

– Це вияв нашої однозначної підтримки сусіда, який бореться за незалежність цілого регіону. Після сьогоднішніх атак російського агресора чітко видно, наскільки потрібна та важлива така допомога – каже Кшиштоф Балавейдер, голова MPK Wrocław (МТП Вроцлав).

У передачі автобуса взяв участь посол України в Польщі, Василь Зварич. – Передача автобуса з медичним приладдям є ще одним жестом солідарності з Україною, яку ми цінуємо. Функціонування мобільного лазарету врятує життя людини, життя наших воїнів. Дякую за це, – сказав Василь Зварич, посол України в Польщі.

Акція стала можливою завдяки спонсорам. Компанія SAATZ, яка відповідала за створення українського програмного забезпечення та інструкцій для

вrocławських трамваїв, передала 15 тисяч злотих. Разом з автобусом в Україну також поїзено дві палети з медичними препаратами. Аптечки, бинти,

пов'язки, компреси та інші засоби першої допомоги, які були доставлені фундацією «Wrocław Ma Mos», будуть доставлені до підрозділу в Енергодарі.

Студенти повернулися до Вроцлава

Зараз у Вроцлаві загалом 106,5 тис. студентів. Троє з чотирьох з них приїждять на навчання з-поза міста.

Мірка Кучковська/
прес-реліз

Молоді люди приїждять на навчання у ВНЗ Вроцлава з цілої Польщі, а також з усього світу – лише у Вроцлавському університеті навчається 1600 іноземців, що приїхали з 49 країн з усіх континентів (окрім Антарктиди).

Найяскравішу частину цієї армії, тобто вроцлавських студентів, ми побачимо на вулицях міста. Найпомітніші вони будуть під час події під назвою «Ювеналії». Цей студентський захід буде організовано на початку нового академічного року після перерви, викликаної пандемією COVID-19.

Здебільшого студенти знаходять роботу в нашому місті ще під час навчання – в вересні 2022 р. безробіття у Вроцлаві було на рівні 1,6%. Зрештою, можемо говорити про сполучені посудини. До Вроцлава з усіх усюд приїжджають молоді люди, а велике число молодих та кваліфікованих потенційних пра-

цівників притягує всесвітньо відомі концерни. Це зокрема: Google, Nokia, Volvo, HP, Credit Suisse, IBM, LG, BASF, Dolby чи BNY Mellon. Оголошуючи про утворення своїх представництв у Вроцлаві, вони звертали увагу на потенціал випускників ВНЗ та високий рівень освіти.

Самі випускники вроцлавських вишів дуже креативні і нерідко вони засновують у Вроцлаві фірми – часто це новачинні підприємства. Вроцлав піклується про те, щоб студенти ще

під час навчання зв'язувалися з містом. Воно успішно втілює у життя програму «Наш Вроцлав» і «Наш Вроцлав МАКСІ». Молоді люди платять податки в столиці Нижньої Сілезії, а завдяки участі в програмі «Наш Вроцлав» можуть скористатися пільгами на проїзд у транспорті, дешевшими вхідними квитками до культурних установ, клубів чи ресторанів. Місто робить ще один крок вперед і дає бонуси тим, хто пропишеться у Вроцлаві на постійне проживання. Тоді можна скористатися про-

грамою «Наш Вроцлав МАКСІ». Студенти, які беруть участь у програмі «Наш Вроцлав» та сплачують тут податки, можуть зокрема отримати бібліотечний абонемент в Інтернеті. Інша вигода – ймовірно важлива для студентської кишені – це 25% знижка від пільгової вартості квитка на визначений час (йдеться про проїзд у громадському транспорті).

Пільговий проїзний квиток для студентів на один семестр (5 місяців) на усі маршрути коштує або 24,5, або 185 злотих – менша вартість стосується тих, хто сплачує податки у Вроцлаві та візьме участь у програмі «Наш Вроцлав».

Для учасників програми є також додаткові бонуси: безкоштовний квиток на дві години у зоні відпочинку в Аквапарку, квиток до зоопарку; квиток до Гидрополіс; квиток на матч «Сілезії Вроцлав» або на матч футболістів «Panthers Wrocław».

У Вроцлаві є багато місць, де можна взяти напрокат міський

велосипед. Стоянки розміщено так, щоб студенти могли безкоштовно переміщатися на цьому міському транспортному засобі з одного місця в інше. Перші 20 хвилин проїзду на міському велосипеді (у Вроцлаві стоянки працюють впродовж цілого року) безкоштовні. Місто подбало про те, щоб стоянки міських велосипедів були поблизу кожного з 30 вроцлавських вишів.

Зараз найбільший ВНЗ – це Вроцлавська політехніка, де навчається 22,600 студентів. На 800 студентів менше навчається у Вроцлавському університеті. Третім ВНЗ з огляду на число студентів є недержавна Вища банківська школа, де навчається 15 тисяч студентів. По кілька тисяч студентів навчається також в Економічному університеті (майже 9000), у Природничому університеті (7000) та в Медичному університеті (6000). Більшість студентів – це... студентки – 59 тисяч зі 106 тисяч загального числа осіб, які навчаються у вишах Вроцлава.

Powalczą na torze o Puchar Crystal Cup

Osiem gonitw, w tym trzy niezwykle prestiżowe wyścigi skakane, w których rywalizować będą najlepsi jeźdźcy w swojej klasie. Już w najbliższą sobotę (15 października) nie może was zabraknąć na Wrocławskim Torze Wyścigów Konnych – Partynicach. Wstęp wolny od godz. 12.

Paulina Czarnota

Przyszłoby czas na gonitwę o Puchar Crystal Cup, czyli jeden z wyścigów pucharowych rozgrywanych na dziesięciu renomowanych torach przeszkodowych Europy, pośród których są takie sławy, jak czeskie Pardubice, angielskie Cheltenham, francuskie Lion d'Angers, belgijskie Waregem i włoskie Merano.

Prestiżowe gonitwy

– Crystal Cup jest drugą największą po Wielkiej Wrocławskiej gonitwą przeszkodową w Polsce. Zawsze ma doborową stawkę koni z kraju i z zagranicy oraz najlepszych dżokejów z Czech, Szwecji i innych państw – podkreśla Jerzy Sawka, dyrektor wrocławskiego toru.

To będzie najważniejszy i najbardziej prestiżowy, obok Wielkiej Wrocławskiej, dzień wyścigów na Partynicach

Ale to nie wszystko, jeśli chodzi o prestiżowe gonitwy w programie wyścigów na Partynicach. Zawsze w jesiennej części sezonu organizowany jest Dzień Województwa Dolnośląskiego, a w nim dwa bardzo ważne wyścigi skakane: Nagroda Marszałka w gonitwie przeszkodowej dla koni czteroletnich i Nagroda Przewodniczącego Sejmiku w gonitwie płotowej dla trzyletnich.

Najlepsi jeźdźcy

Do udziału w sobotnich wyścigach zgłoszono 64 konie. W programie znalazły się gonitwy przeszkodowe, płotowe i na dystansach płaskich. Na liście startowej znajdziemy wiele uznanych nazwisk, takich jak: Pavel Slozil młodszy – zwycięzca ubiegłorocznej Wielkiej Pardubickiej, Pavel Peprna – triumfator tegorocznej Wielkiej

Wrocławskiej, Niklas Loven – zwycięzca zarówno Wielkiej Wrocławskiej, jak i Crystal Cup, czy Stefano Mura – dwukrotny zwycięzca Wielkiej Warszawskiej.

Organizatorzy przygotowali także atrakcje towarzyszące, takie jak: pokaz woltyżerki sportowej, zawody hobby horse, przejażdżki na kucykach, wyścigi w goglach VR oraz konkursy dla publiczności.

Zawody pływackie ku czci Petruszewicza

Memoriał Marka Petruszewicza to jedno z największych zawodów pływackich w kraju. W tym roku odbędzie się już po raz 33. W turnieju na pływalni przy ul. Wejherowskiej we Wrocławiu weźmie udział aż 750 uczestników, również z niepełnosprawnościami.

Paulina Czarnota

Zawody zaplanowano na 14-15 października. Zarówno w piątek, jak i sobotę, w godz. 9-14 odbędą się eliminacje, a wyścigi fina-

łowe rozpoczną się o godz. 17.15. – W turnieju weźmie udział 750 uczestników z 95 klubów w Polsce. W tym również olimpijczycy i paraolimpijczycy – mówi Grzegorz Widenka, trener sekcji pływania

Juvenia Wrocław i główny organizator memoriału.

Przypomnijmy, że Marek Petruszewicz był pierwszym polskim rekordzistą świata w pływaniu. Na 100 metrów stylem klasycznym i pierwszym w historii Polski – srebrnym medalistą Mistrzostw Europy. Był wybitnym sportowcem, pionierem polskiego pływania. Jego pływacki rekord świata był wielkim sukcesem – na kolejny Polska musiała czekać aż 35 lat.

Memoriał Marka Petruszewicza to zawody z ponad 30-letnią tradycją, które mają upamiętnić naszego wybitnego sportowca. Każdego roku rozgrywane są we Wrocławiu, przez wiele lat na obiekcie Miejskich Zakładów Kąpielowych we Wrocławiu przy ul. Teatralnej, w miejscu, w którym Marek Petruszewicz pobił rekord świata na 100 metrów stylem klasycznym.

Natomiast od roku 2005 memoriał pierwszy raz został rozegrany na pływalni Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu i odbywał się tam przez kolejnych 12 lat.

W 2017 roku imprezę przeniesiono na nowo wybudowaną pływalnię WCT Spartan przy ul. Wejherowskiej we Wrocławiu, która została nazwana im. Marka Petruszewicza. Jak zdradzają organizatorzy, w planie jest postawienie przed pływalnią pomnika Marka Petruszewicza „Skok po rekord”, który ma się tam pojawić za dwa lata.

Wydarzenie to od lat przyciąga do Wrocławia najlepszych zawodników. Ustanowiono na nim – wiele rekordów Polski i nie tylko. Pula nagród do wygrania to 80 tys. zł. Bilety można kupić poprzez stronę: wroc.city/KupBilet. Kosztują: 10 zł – eliminacje, 20 zł – finały, 25 – bilet całodzienny.

Memoriał odbędzie się 14-15.10 na pływalni przy ul. Wejherowskiej

Tydzień w skrócie

W 12. kolejce PKO BP Ekstraklasy **WKS Śląsk Wrocław** pokonał na własnym terenie Górnika Zabrze 4:1. Gole dla Wojskowych zdobyli Exposito, Bejger, Olsen i Vrhovec, który posłał piłkę do własnej siatki.

WYDARZENIA SPORTOWE

piłka nożna

PKO BP Ekstraklasa:
15.10, godz. 12.30,
Radomiak Radom
– **WKS Śląsk Wrocław**
(Canal+ Sport 3)

eWinner 2. Liga:
16.10, godz. 13, Stadion
Oporowska,
WKS Śląsk II Wrocław –
Wisła Puławy

3. Liga: 15.10, godz. 15.30,
Centrum Piłkarskie Ślą-
za Wrocław
– **#Kłokoczyce**,
1KS Śląza Wrocław –
Pniówek-74 Pawłowice

koszykówka

Energa Basket Liga:
15.10, godz. 15.30,
King Szczecin –
WKS Śląsk Wrocław
(Emocje TV)

1. Liga: 16.10, godz. 18,
WKK Sport Center,
WKK Wrocław
– **BS Polonia Bytom**

1. Liga: 16.10, godz. 18,
Weegree AZS
Politechnika Opolska –
WKS Śląsk II Wrocław

siatkówka

TAURON 1. Liga: 17.10,
godz. 19, Hala Orbita,
Chemeko-System
Gwardia Wrocław – **BKS**
Wisła Proline Bydgoszcz

piłka ręczna

Liga Centralna:
16.10, godz. 17,
KPR Autoinvest Żukowo
– **WKS Śląsk Wrocław**

Pośmiej się wieczorem 15.10 w Impart Cafe

W tę sobotę 15.10 o godz 19 w Impart Cafe, ul. Mazowiecka 17, odbędzie się wieczór ze stand-upem w wykonaniu Michała Juszcza i Karola Kopca. Juszcza to wrocławianin, który kończąc trzydziestkę zauważył, jak świat zaczyna mu uciekać. Dlatego w najnowszym programie o roboczym tytule „Juszcza” poopowiada o wszyst-

kich sytuacjach, które zaczynają wpływać na jego życie. Kopicz to stand-uper improwizator. Na scenie od 2008 roku, laureat właściwie wszystkich polskich przeglądów komediowych. Występował w wielu programach telewizyjnych. Najnowszy swój program zatytułował „Autodiagnoza”. Więcej informacji o wydarzeniu oraz bilety w cenie 20 zł ulgowy i 30 zł normalny na stronie organizatora strefakultury.pl.

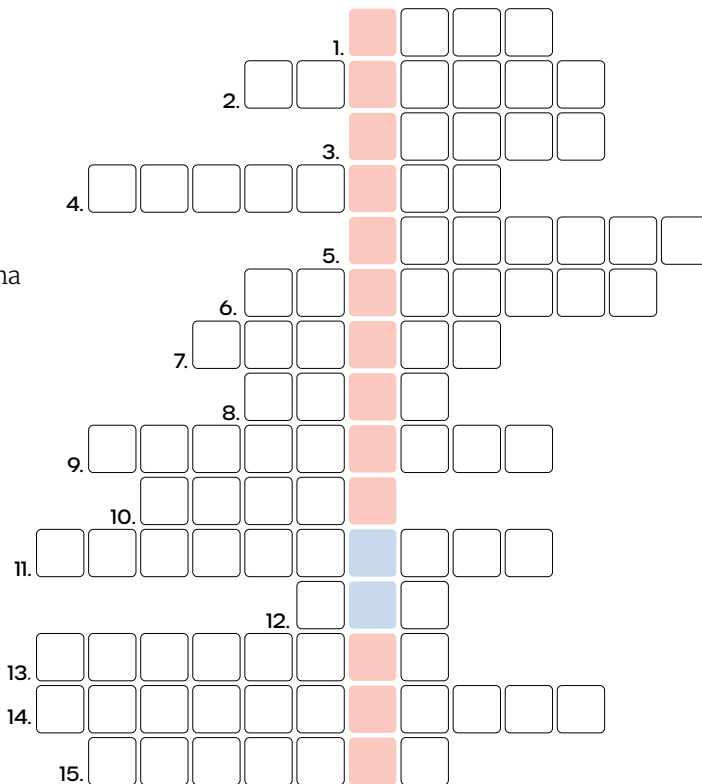
Ludowe tańce przez całą noc 29.10 na Kościuszki

W sobotę 29.10 Reprezentacyjny Dolnośląski Zespół Pieśni i Tańca Wrocław organizuje w swojej siedzibie, ul. Kościuszki 35A, ludową potańcówkę (wejście od podwórka przez bramę nr 37). Już zaczęły się zapisy pod adresem: rdzpit.wroclaw@gmail.com. Zagrają: Nicponie, Jacek Hałas & Co i Antek Hasso-Agopsowicz z Witkiem Wojciechowskim. Impreza star-

tuje o godz. 19 i potrwa całą noc. Wcześniej – od godz. 15, można będzie wziąć udział w warsztatach skrzypcowych i bębnowych. Od godz. 2 w nocy scena zostanie otwarta dla muzyków, którzy zechcą zagrać uczestnikom w ramach projektu współfinansowanego przez Gminę Wrocław. Koszt wejściówki 70 zł. W cenie jest ciepły posiłek i ciepłe napoje. Więcej na wroc.city/LudowaPotancowka.

KRZYŻÓWKA NUMERU 104

- Może być technologiczny lub miejski.
- Miejscowość na Dolnym Śląsku z Forum Ekonomicznym.
- Cenny kruszec w kolorze żółtym.
- Awangardowy prąd w sztuce, który odrzucał tradycję.
- Nowa firma stawiająca na innowacyjność i szybki rozwój.
- Szkoła prowadząca studia wyższe.
- Instytucja, za pośrednictwem której dokonuje się sprzedaży i kupna różnych dóbr; we Wrocławiu istnieją jej dwa budynki, oba dziś przeznaczone do innych celów.
- Tytuł rzeźby obok budynku dawnego Wydziału Chemii nad Odrą.
- Instalacja Jerzego Kaliny przy skrzyżowaniu ulic: Świdnickiej i Piłsudskiego.
- Liczba wyrażająca numer edycji konferencji Made in Wrocław w 2022 r.
- Prezydent Wrocławia z lat 90. XX w.
- Wybitny polski twórca literatury fantastycznonaukowej, doktor honoris causa Politechniki Wrocławskiej.
- W logo konferencji Made in Wrocław znajduje się kod
- Nazwa spółki, w skład której wchodzi wrocławska elektrociepłownia.
- Wrocławski teatr muzyczny.

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy operatora.

W treści należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź. W tym numerze będzie to **104.HASŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzy-

żówki). Na odpowiedzi czekamy do **20 października br. do godz. 20**. Trzech zwycięzców wyłonimy zgodnie z regulaminem spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do 27 października br. Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z numeru telefonu 71 776 71 00. **UWAGA!** Według regulaminu nagrodę można wygrać raz na 12 miesięcy. W tym wyda-

niu do zdobycia są bluza, parasolka i pakiet toreb. Zwycięzcy z nr. 102 (hasło: Obywatelu zdecyduj) to p. Emilia (bluza), p. Urszula (worek z herbem Wrocławia) i p. Anna (worek z herbem Wrocławia). Gratulujemy!

➤ **Regulamin i RODO**
www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**
Pogotowie Ratunkowe: **999**
Policja: **997**
Straż Pożarna: **998**
Straż Miejska: **986**
Centrum Powiadomienia Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601 100 100**
Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)
Pogotowie energetyczne: **991**
Pogotowie gazowe: **992**
Pogotowie ciepłownicze: **993**
Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Infolinie

Centrum Informacji Turystycznej: **71 344 31 11** (pn.-pt. 9.00-19.00)
Punkt Informacji dla Obcokrajowców: **71 772 49 50** (pn.-pt. 9.00-16.00)
Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71 777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)
Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 71 77** (pn.-pt. 8.00-18.00)

Ważne telefony – inne

Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71 310 06 46** (pn.-pt. 7.00-14.00)
Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71 770 22 22** (całodobowo) lub **71 799 67 00** (pn.-pt. 7.45-15.45)
Zgłoś niebezpiecznego psa lub kota: **986** (całodobowo) lub **71 362 56 74** (pn., śr., czw., pt 9.00-16.30, wt. 9.00-18.30, sb., nd. 9.00-15.00)
Zgłoś awarię do ZDiUM: **71 376 00 22, 19501** (całodobowo)
Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **71 34 09 655** (pn.-pt. 8.00-15.00, śr. 8.00-17.00)
Biuro Obsługi Pasażera MPK: **71 321 72 70/71** (pn.-pt. 7.00-21.00)
Miejskie Biuro Rzeczy Znalezionej: **71 376 08 96** (pn.-pt. 8.00-14.00, śr. 8.30-16.00)
Miejski Rzecznik Konsumentów: **71 777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)
Taxi Senior: **794 123 124**
Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**

➤ Napisz do nas!

REDAKCJA
pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna
Ewa Wapłak

Redaktor wydania
Paulina Czarnota

DRUK
AGORA
ul. Daniszewska 27
03-230 Warszawa

WYDAWCA
Gmina Wrocław